Journal of Geography

Journal Homepage: https://mag.iga.ir

Online ISSN: 2717-2996

Research Paper 2024, 22 (82)

Changes in the lifestyle of villagers in the rural town of Golkhani (Nimroz Township/Sistan and Baluchestan Province)

Farzane Chatrsimabi[1], Seyed Hadi Tayebnia[2], HamidReza Rakhshaninasab[3]

1. - M.A in Geography and Rural Planning, University of sistsn and Baluchestan, Iran. E: s.lotfi@umz.ac.ir
2. Associate Professor of Geography and Rural Planning, University of Sistsn and Baluchestan, Iran. E: Tayebnia@gep.usb.ac.ir (Corresponding Author)
3- Assistant Professor of Geography and Urban Planning, University of Sistsn and Baluchestan, Iran.

ARTICLEINFO

Keywords
Modernization
Lifestyle
Rural Development
Golkhani Rural Town
Nimroz Township

Article History:
Received:
25 FE 2024
Received in revised form:
14 JU 2024
Accepted
22 JUL 2024
Available online:
21 NO 2024

ABSTRACT

The modernization process has been presented by Western thinkers for several decades to change the lightness of third world countries; Today, the effects of modernization are more visible in rural communities of third world countries than in urban communities. The purpose of this research is to analyze the consequences of the change in the lifestyle of the villagers as a result of modernization and modernization in the village of Golkhani. This research is applied in terms of purpose and descriptive-analytical in terms of implementation. The statistical population of the research is the households living in Golkhani village, which were 2064 people based on the 1395 census, and using Cochran's formula, a sample size of 324 people was selected by simple random. To analyze the research findings, regression analysis, path analysis and one-sample t-test were used. The results of the regression analysis show that the effects of modernization on lifestyle in the cultural variable had the greatest effect on the variable of reducing beliefs with a beta value of 0.336; And it had the least effect on the fashion orientation variable with a beta value of 0.267. In the economic variable, it had the greatest effect on the variable of income generation with a beta value of 0.357 and the least effect on the variable of non-financial assistance to others with a beta value of 0.216. In the social variable, the greatest effect of modernization was on the variable of behavior change with a beta value of 0.366, and the lowest effect was on the variable of prejudice to family and hometown with a beta value of 0.145. The results of the path analysis show that the social variable with an overall effect of 0.640 has the greatest effect and the psychological variable with an overall effect of 0.177 has the least effect on the lifestyle of the villagers. Also, the results of the one-sample t-test showed that the highest mean belongs to the index of media consumption with an average of 3.344 and the lowest average belongs to the index of sympathy and empathy with an average of 2.787.

Citation: Farzane, CH., Tayebnia, H. & HamidReza Rakhshaninasab, H. (2024). Changes in the lifestyle of villagers in the rural town of Golkhani (Nimroz Township/Sistan and Baluchestan Province). Journal of Geography, 22 (82), 107-127.

http:// doi.org/10.22034/iga.2024.2014196.1273

© The Author (s). Publisher: Iranian Geographical Associati This is an open access article under the CC BY NC license (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

Extended Abstract

Introduction

Lifestyle styles include a set of attitudes, behaviors, modes, and tastes in everything. The villages of Iran have been exposed to some of the technological achievements of the modern world, due to the relatively convenient communication facilities, in a period of their socio-cultural transformation, which brought about a fairly broad movement from their lifestyle to the new lifestyle of experience they do. This movement and change can be the result of many factors, the most important of which are the introduction of modern facilities, and in the first place, they have access to communication infrastructures. Golkhani Town is a rural settlement in Saberi District of Nimroz Township in Sistan and Baluchestan province. The village is located in the County of Qa'emabad and according to the 2016 census, its population (501 households) is 2, 064 people. In recent years, the villagers have changed their lifestyle of the villagers from communication facilities such as television, satellite, Internet, cars, home appliances, and many other modern-day blessings. These changes have brought about a transformation of economic, political, social, and cultural diversity in this rural settlement. Therefore, the present research, concerning financial capacity and human resources, attempts to explain the effects of modernity on changing the lifestyle of rural households in this rural settlement.

Methodology

The present research is a descriptive-analytical method in terms of applied purpose. Two methods of library and field studies have been used to collect information. In the Field Studies section, according to the subject, the information needed to test the hypotheses through objective and subjective data, questionnaires, and observations were used. The statistical population of the study is all residents of Golkhani Town, which includes 2064 people. The sampling method is based on the Cochran formula and the number of samples is 324. Sampling was done by simple random method. To investigate the validity of the questionnaire, experts', experts', and experts' opinions were used and the questionnaire was approved. To obtain the reliability of the questionnaire, Cornbrash's alpha has been used. The obtained alpha value was equal to 0.78, indicating that it had sufficient validity to examine questions and variables. The instrument of measurement in this research is a questionnaire (construction researcher). After collecting and categorizing data, descriptive statistics and inferential statistics were used to analyze the data using SPSS software. Chi-square, regression fit, linear regression, path analysis, and Fisher's statistics were used to analyze the data.

Results and Discussion

Based on the findings; The age status of the respondents was grouped into five groups: less than 30 years, 30 to 40 years, 40 to 50 years, 50 to 60 years, and over 60 years. The age group above 60 years has the lowest frequency with 26 people and 8%. Also, the age group of 30 to 40 years has the highest frequency with the frequency of 95 people and 29%. The maximum frequency is related to the free occupational group with the frequency of 133 people and the frequency percentage is 41%, and the minimum occupational group is related to the administrative and service group with the frequency of 25 people and the frequency percentage is 8%. The results of the research show that modernization and modernity had the greatest impact on the motivation to progress with an average of 4.566 and the least impact on the fatalism index with an average of 3.188. Also, the influence of modernization and modernity on the index of the modern model is equal to 4.122, globalism index 3.604, family orientation index 3.277, political efficiency index 3.733, index of having modern human characteristics 4.334, sympathy and empathy index 223 4/4, equality and egalitarianism index was 4.276 and media consumption index was 4.356. The effects of modernization on the social lifestyle in the Village Town of Golkhani have been significant. These modernization effects on Golkhani Town caused behavioral changes, changes in people's eating patterns and tastes, more use of new technologies, changes in people's clothes and clothing, especially the young people of the

village and educated people, and changes in the way of thinking and thinking. The villagers' attitude towards life has reduced the relations and interactions between the villagers, the reduction of ethnic and tribal prejudices, and even the hometown bias, the reduction of the participation of the villagers in cultural and religious ceremonies, the significant increase in the use of social networks and the change in the beliefs and opinions of the people. All of which shows the effects of modernization and modernity on the social lifestyle of the people of Golkhani Town.

Conclusion

Based on field findings and interviews with residents, various changes have been made in the study area; changes in the pattern of housing construction from rural to urban style, the changing of the language of elementary students from Persian to Scythian folk, change in clothing more than 30% of the village population Reducing the number of local indigenous games among young people, reducing the number of traffic jams and expelling family and clan elders, and turning people into several jobs simultaneously and abandoning agriculture. The results of the study showed that modernization has more effects on lifestyle in the cultural dimension and the findings of the research are consistent with the results of other researchers who believe that the impact of cultural factors on rural lifestyle is more than other components in the study area. In this way, societal, cultural, and economic factors can relate to relatively 45% of lifestyle changes in rural areas. Also, the amount of social and cultural changes in the life of the studied villages is much higher than the changes in the production sector, and with the increase of lifestyle changes, the quality of life has decreased.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

References

1) Abbas Zadeh, M.A., Nasralahi Estiyi, L. & Danesh, L. (2017). Pathology of changes in the lifestyle of rural girls, a case study of Sufi village in West Azerbaijan, Iranian Journal of Social Issues, 2 (1), 23-49.https://ijsp.ut.ac.ir/article_64132.html. [Persian].
2) Almasi, M. (2018). Determinants of health-oriented lifestyle in the elderly of Ilam city, Iranian Journal of Nursing, 31 (111), 85-75.https://journal.ihepsa.ir/article-1-1786-fa.html. [Persian]
3) Arjamandi, H., Hosseinpour, M., Arjamand Siahpoush, I. & Arjamand Siahpoush, B. (2013). Generation gap and social and cultural factors affecting it among the students of Islamic Azad University of Andimshek branch, Journal of Sociology of Youth Studies, 4 (11), 29-48.https://www.sid.ir/paper/170093/fa . [Persian]
4) Azkia, M. & Hosseini Roudbaraki, S. (2009). Generational lifestyle changes in rural society. Social Welfare Scientific-Research Quarterly, 10 (37), 264-241.https://refahj.uswr.ac.ir/article-1-314-fa.html. [Persian]
5) Akbari, M. & Al-Tiamini, R. (2021). Analysis of the factors affecting the quality of life and well-being in the mother cities of Iran, Geography (Quarterly Journal of the Iranian Geographical Society), 19 (70), 81-96. https://mag.iga.ir/article_247687.html. [Persian]
6) Aghamelai, S., Nikkhah, H. & Maqsoodi, S. (2020). Modernity, consumer culture and lifestyle, sociological analysis in Kerman city, Culture-Communication Studies Quarterly, 21 (51), 193-228. https://www.jccs.ir/article_100797.html. [Persian].

7) Bakhtar, S. & Abizadeh, E. (2022). Analysis of the impact of lifestyle changes on rural housing patterns (case study: Kandavan village), Scientific Quarterly Journal of Human Settlements Planning Studies, 17 (2), 391-402. https://journals.iau.ir/article_683455.html.[Persian]
8) Bahramiwala, S. (2014). Investigating the social and economic factors affecting lifestyle changes in the villages of Iran, case study: Sahne city, Master's thesis, Payam Noor University, Department of Agricultural Sciences, East Tehran Center, Department of Geography, Field of Rural Planning, Tehran. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/93921a48d67b712e001ee8ba252ed2ae. [Persian]
9) Bedi, F., Sharifinia, M.H. & Hatami, M. (2017). The effect of cyberspace on lifestyle, Ideal Life Magazine, 4 (9), 11-31.https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1706959/. [Persian]
10) Brajsa, Z, A., Merkas, M. & Sverko, I. (2011). Quality of life and leisure activities: How does leisure activities contribute to subjective well-being, Bute? Being-well subjective to social indicators research, 102 (1), 81-91. https://ideas.repec.org/a/spr/soinre/v102y2011i1p81-91.html
11) Efendiev. A, Sorokin. P. & Kozlova, M. (2014). Transformations in the Rural Life in Russian Belgorod Region in 2000-2013 Through 'Modernization' Theoretical Perspective: Increasing Material Well-Being, Growing Individualism and Persisting Pessimism, Social science research network, 56 (112), 1- 26. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2537305
12) Fathi, S. (2015). Changes in lifestyle and factors affecting it in rural areas of Zanjan province. Master's thesis, Zanjan University, Faculty of Agriculture, Promotion, Communication and Rural Development Department, Rural Development Field, Zanjan. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/d1786d7df0efc3280c66b7aaff0cf8d9. [Persian]
13) Habib-Porgetaei, K. & Safari-Shali, R. (2011). Reinterpreting the experience of rural modernity in Iran, a case study: the villages of Central Province, Social Welfare Quarterly, 11 (41), 7-37. https://refahj.uswr.ac.ir/article-1-702-fa.html. [Persian]
14) Heydari Zargosh, M. & Noormohammadi, A. (2021). The effect of consumer media on rural lifestyle (a case study of people over 15 years old in Gilangreb city), Journal of progress and development of Kermanshah province, 1 (4), 20-41.https://faslname.mpo-ksh.ir/article_145680.html. [Persian]
15) Heydari-Sarban, V., Mir Bagheri Heer, M., Ashtari Mehrjardi, A. & Ebrahimzadeh Asmin, H. (2016). Investigating the role of information and communication technology on the cultural lifestyle of the villagers of Meshgin Shahr, Geography Magazine (Quarterly Scientific Research and International Journal of Geographical Society of Iran), 7 (1), 201-212.https://www.jgeoqeshm.ir/article_44997.html?lang=fa. [Persian].
16) Inglehart. R. & Welzel. C. (2005). Modernization, Cultural Change and Democracy: The Human Development Sequence, New York: Cambridge University Press.
17) Knöbl, W. (2003). Theories That Won't Pass Away: The Never-ending Story". In Delanty, Gerard; Isin, Engin F. (eds) . Handbook of Historical Sociology. 96–107. https://www.semanticscholar.org/paper/Theories-That-Won%27t-Pass-Away%3A-The-Never-ending-of-Kn%C3%B6bl/ad6a6faeabea4aa4aa367c2ea2d71339e1d73567
18) Liu, L., Gao, X., Zhuang, J., Wu, W., Yang, B., Cheng, W., Xiao, P., Yao, X. & Deng, O. (2020). Evaluating the lifestyle impact of China's rural housing land consolidation with locational big data: A study of Chengdu. Land Use Policy, 96 (126), 1-9. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264837719321830
19) Milbourne، P. & Kitchen، L. (2014). Rural motilities: Connecting movement and fixity in rural places. Journal of Rural Studies, 34 (86), 326-336. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016714000175
20) Modernization. (2013) Britannica.com, Encyclopædia Britannica.
21) Mohammadi Yeganeh, B., Ahmadi, M., Cheraghi, M. & Soltani, M. (2021). The effects of lifestyle on the physical identity of housing in rural areas, a case study: Guzaldara village, Soltanieh city, Rural Development Strategies Quarterly, 8 (2), 199-187.https://rdsj.torbath.ac.ir/article_131258.html. [Persian]
22) Mohammadi, S. & Rastgunjad, S.B. (2018). Investigating changes in livelihood resilience of rural households in two periods of living in the city and migrating to the countryside (case study of Dezli village in Sarovabad city), Geography (Quarterly Scientific Research and International Journal of Geographical Society of Iran), 16 (59), 161-177.https://mag.iga.ir/article_248381.html. [Persian]
23) Mohammadi, S., Davari, E. & Mohammadi, Ch. (2019). Challenges and strategies of spatial development of rural towns (case study: East and West Bandapi section of Babol city), Geography

24) (Quarterly Scientific Research and International Journal of the Geographical Society of Iran), 17 (62), 157-173.https://www.ensani.ir/file/download/article/1651299542-10550-1400-48.pdf. [Persian]
25) Iran Statistics Center. (2015). Detailed results of the general population and housing census of Nimroz city. https://amar.org.ir. [Persian]
26) Mahdavi Keni, M.S. (2013). Religion and lifestyle, Journal of Lifestyle Studies, No. 3, pp. 159-157.https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1021007/. [Persian]
27) Narini, R. (2016). A study of lifestyle change and its effects and consequences on rural production and development, a case study of villages in Ardabil city, Master's thesis, Mohaghegh Ardabili University, Faculty of Literature and Human Sciences, Department of Geography, Field of Rural Planning, Ardabil. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/a7b07faf3dc6d7511cf2bd9e533cac0c. [Persian]
28) Rahmani Lashgari, M., Astelaghi, A., Rajabi, A. & Wali Shariat Panahi, M. (2022). Presenting a model of the role of local communities in the sustainable social development of cities (a case study of district 8 of Tehran), Geography (Scientific Quarterly of the Iranian Geographical Society), 20 (72), 61-77.https://mag.iga.ir/article_246573.html. [Persian]
29) Rezaian, A. & Idrisi, A. (2018). The influence of social networks on the lifestyle of the fourth generation, Intercultural Studies Quarterly, 13 (34), 10-12.https://journals.iau.ir/article_544419_16098774e327b78bdc51d284d5f0011c.pdf. [Persian]
30) Razavi-zadeh, N. (2004). Investigating the effect of communication on the desire to change lifestyle in rural society, Ph.D. Thesis of Communication Sciences, Faculty of Social Sciences. Allameh Tabatabaei University. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/93921a48d67b712e00. [Persian]
31) Salama, A. M., Wiedmann, F. & Galal Aibrahim, H. (2017). Lifestyle trends and housing typologies in emerging multicultural cities, Journal of Architecture and Urbanism, 41 (4), 316-327. https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3846/20297955.2017.1415773
32) Sejasi Khedari, H., Sadeghlou, T. & Shahdadi, A. (2015). Effects of globalization on lifestyle changes in rural areas, Interdisciplinary quarterly in humanities, 7 (4), 153-188. https://www.isih.ir/article_204.html. [Persian]
33) Talshi, M. & Shabnama, M. (2017). The role of social and economic factors in rural-urban migrations in Noor Ali Bey Saveh district, Geography (Quarterly Scientific Research and International Journal of the Geographical Society of Iran), 15 (54), 43-60.https://mag.iga.ir/article_254273.html. [Persian]
34) Tolentino. L. (2000). Modernity and its representation in rural sociology, Philippine Agricultural Scientist, 83 (3), 311-318https://www.ukdr.uplb.edu.ph/journal-articles/3321/
35) Yari Hesar, A., Heydari, V. & Narini, R. (2016). Study of lifestyle change and its effects and consequences on rural production and development (case study: villages of Ardabil city), Iranian Social Development Studies, 9 (1), 86-69.https://journals.srbiau.ac.ir/article_10526.html. [Persian].
36) Yousef Nia, M. & Haqiqan, M. (2016). The title of investigating factors affecting lifestyle in rural areas of Iran; (Case study: rural areas of Khaf and Rashtkhwar cities), Rural Planning Research, 5 (16), 47-60.https://www.farhangekhorasan.ir/article_13895.html. [Persian].
37) Yousefi, F. (2022). The effect of modernity in changing the lifestyle of Baloch families. Intercultural Studies, 17 (50), 145-172.https://sanad.iau.ir/journal/icsq/Article/691526?jid=691526. [Persian].

فصلنامه علمی جغرافیا

Journal Homepage: https://mag.iga.ir

شاپا الکترونیکی: ۲۹۹۶-۲۷۱۷

مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد

دوره۲۲، شمارهٔ ۸۲، ۱۴۰۳

تحولات سبک زندگی روستاییان شهرک روستایی گلخانی (شهرستان نیمروز /استان سیستان و بلوچستان)

فرزانه چترسیمابی[۱]، سیدهادی طیب نیا[۲]، حمیدرضا رخشانی نسب[۳]

۱.کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

۲. دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران. (نویسنده مسئول).E: Tayebnia@gep.usb.ac.ir

۲. استادیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

اطلاعات مقاله

واژگان کلیدی:

مدرنیته

سبک زندگی

توسعه روستایی

شهرک روستایی گلخانی

شهرستان نیمروز

تاریخ دریافت:
۱۴۰۲/۱۲/۰۶

تاریخ بازنگری:
۱۴۰۳/۰۳/۲۶

تاریخ پذیرش:
۱۴۰۳/۰۵/۰۱

تاریخ چاپ:
۱۴۰۳/۰۱/۰۹

چکیده

فرآیند نوسازی از چند دهه پیش برای تغییر سبک ندگی کشورهای جهان سوم از سوی اندیشمندان غربی ارائه شده است؛ امروزه اثرات نوسازی در جوامع روستایی کشورهای جهان سوم بیشتر از جوامع شهری قابل مشاهده است. هدف این پژوهش تحلیل پیامدهای تغییر سبک زندگی روستائیان در اثر مدرنیته و نوسازی در شهرک روستایی گلخانی است. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی- تحلیلی است. جامعهٔ آماری پژوهش را خانوارهای ساکن در شهرک روستایی گلخانی که براساس سرشماری ۱۳۹۵ تعداد ۲۰۶۴ نفر بوده‌اند، است که با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه‌ای به تعداد ۳۲۴ نفر به صورت تصادفی ساده انتخاب شد. برای تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش از آزمون تحلیل رگرسیون، تحلیل مسیر و آزمون تی تک‌نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج تحلیل رگرسیون نشان می‌دهد اثرات نوسازی بر سبک زندگی در متغیر فرهنگی بیشترین تأثیر بر متغیر کاهش اعتقادات با مقدار بتای ۰/۳۳۶ داشته است؛ و کمترین تأثیر بر متغیر مدگرایی با مقدار بتای ۰/۲۶۷ داشته است. در متغیر اقتصادی، بیشترین تأثیر بر متغیر درآمدزایی با مقدار بتای ۰/۳۵۷ داشته است و کمترین تأثیر بر متغیر عدم کمک مالی به دیگران با مقدار بتای ۰/۲۱۶ داشته است. در متغیر اجتماعی بیشترین تأثیر نوسازی بر متغیر تغییر رفتار با مقدار بتای ۰/۳۶۶ بوده است و کمترین تأثیر بر متغیر تغییر در تعصب به خانواده و زادگاه با مقدار بتای ۰/۱۴۵ بوده است. نتایج تحلیل مسیر نشان می‌دهد که متغیر اجتماعی با اثر کلی ۰/۶۴۰ بیشترین اثر و متغیر روانی با اثر کلی ۰/۱۷۷ کمترین اثر را بر سبک زندگی روستاییان گذاشته است. همچنین نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان داد بیشترین میانگین متعلق به شاخص مصرف رسانه‌ای با میانگین ۳/۳۴۴ است و کمترین میانگین متعلق به شاخص همدردی و همدلی با میانگین ۲/۷۸۷ است.

استناد: **چترسیمابی، فرزانه؛ طیب نیا، سیدهادی و رخشانی نسب، حمیدرضا (۱۴۰۳). تحولات سبک زندگی روستاییان شهرک روستایی گلخانی (شهرستان نیمروز/استان سیستان و بلوچستان)، فصلنامه علمی جغرافیا، (۸۲) ۲۲، ۱۲۷-۱۰۷.**

http:// doi.org/10.22034/iga.2024.2014196.1273

© نویسندگان

صاحب امتیاز: انجمن جغرافیایی ایران

مقدمه و پیشینه

سبک‌های زندگی مجموعه‌ای از طرز تلقی‌ها، شیوه‌های رفتار، حالت‌ها و سلیقه‌ها در هر چیزی را در بر می‌گیرد. موسیقی عامه، تلویزیون، آگهی‌ها، همه و همه تصورها و تصویرهایی بالقوه از سبک زندگی فراهم می‌کنند. اولین بار در سال ۱۹۶۴ جامعه-شناسی به نام ویلیام لیزر مفهوم سبک زندگی را برای تحقیقات بازاریابی و مصرف و براساس الگوی خرید کالا معرفی کرد. به نظر وی سبک زندگی دال بر شیوه زندگی متمایز جامعه یا گروه اجتماعی است (بهرامی والا، ۱۳۹۳: ۲). میزان تأثیرپذیری یک منطقه از سایر مناطق ناشی از باز بودن محیط فرهنگی آن منطقه است که در طی تعاملات خود می‌تواند پدیده تغییر الگوهای زندگی را تشدید کند. تغییر الگوهای زندگی را می‌توان از عوامل موثر بر تغییرات فردی و اجتماعی قلمداد نمود (فتحی، ۱۳۹۴: ۲). آنچه امروزه اهمیتی روزافزون می‌یابد، این واقعیت است که نه تنها جوامع به گونه کلی، بلکه اجتماعات روستایی نیز در حال پیچیده‌تر شدن روزافزون هستند (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۵۸). بررسی‌ها نشان می‌دهد که در طی یک قرن اخیر، یکی از عوامل کندی توسعه در ایران؛ ضعف در برنامه‌ریزی‌های محلی و ناحیه‌ای بوده است (محمدی و راستگونژاد، ۱۳۹۷: ۱۶۲). روستاهای ایران به دلیل بهرمندی از بخشی از دستاوردهای تکنولوژیک دنیای مدرن و به سبب برخورداری از تسهیلات ارتباطی نسبتاً مناسب، در دوره‌ای از تاریخ تحول فرهنگی- اجتماعی خود قرار گرفته‌اند که حرکتی نسبتاً گسترده را از سبک زندگی خود به سمت سبک زندگی نوین تجربه می‌کنند. این حرکت و تغییر را می‌توان حاصل عوامل عدیده‌ای دانست که مهم‌ترین آن‌ها ورود امکانات مدرن و در رأس آن‌ها برخورداری از زیرساخت‌های ارتباطی است. این وضعیت سبب شده تا بتوان قضاوت کرد که احتمالاً سبک زندگی روستایی در برخی جهات از شکل سنتی خود دور شده است اما وضع کنونی آن تقریباً مشخص نمی‌باشد. ارزش‌ها و گرایش‌های روستاییان به ویژه نزد جوانان روستا که آینده سازان جوامع محلی هستند تقریباً نامشخص به نظر می‌رسد. در نتیجه رسانه‌ای شدن فرهنگ روستایی و تحولات ساختاری، دیگر ارزش‌های اجتماع روبه افول نهاده و ارزش‌های فردگرایانه در آن توسعه یافته است. این امر باعث تفاوت‌های اساسی بین نسل‌های بزرگسالان با فرزندان و نوه‌های آنان شده است. به این ترتیب به نظر می‌رسد تغییر در سبک زندگی روستایی اجتناب‌ناپذیر است و نمی‌توان نگاهی توسعه‌ای به روستا داشت و در عین حال چشم بر روی تحولات در حال وقوع در جامعه روستایی بست. بدون شک این تغییرات پیامدهای اجتماعی- اقتصادی- فرهنگی در جامعه روستایی دارد که بر روند توسعه آن تأثیر می‌گذارد (نارینی، ۱۳۹۵: ۳). لازمه ایجاد اجتماعات و تعاملات اجتماعی روستایی، اعتمادسازی، حس تعلق مکانی، مشارکت و ... است (لشگری و همکاران، ۱۴۰۱: ۶۲) که این از عناصر جدید مدرنیته است. از دیگر پیامدهای مدرنیته می‌توان به بهبود رفاه اشاره کرد. پرداختن به رفاه در راستای بسط عدالت اجتماعی از مسائل محوری برنامه‌های اقتصادی-اجتماعی محسوب می‌شود (اکبری و التیامی نیا، ۱۴۰۰: ۸۲).

بسیاری از روستاها از ظواهر مدرنیته و کاربرد تکنولوژی‌هایی چون برق و وسایل ارتباطی مانند تلویزیون، ماهواره و... و با از میان برداشته شدن کد مخابراتی بین شهر و روستا، اینترنت، اتومبیل، استفاده از لوازم برقی در منزل و بسیاری از مواهب جدید دیگر بهره‌مند شده‌اند. این بهره‌مندی در واقع به معنای تغییر و دگرگونی در مصرف و الگوی مصرفی روستاهاست. به عبارتی الگوی مصرفی روستاها یا سبک زندگی اجتماعات روستایی، فاقد ویژگی‌های یک جامعه روستایی به معنای گذشته است (ازکیا و حسینی رودبارکی، ۱۳۸۸: ۲۴۳- ۲۴۱). بنابراین، روستاهای ایران به دلیل برخورداری از دستاوردهای تکنولوژیک دنیای مدرن و به سبب برخورداری از تسهیلات ارتباطی، در دوره‌ای از تاریخ تحول فرهنگی- اجتماعی خود قرار گرفته‌اند که حرکتی نسبتاً گسترده را از سبک زندگی سنتی خود به سمت زندگی نوین تجربه می‌کنند. این حرکت و تغییر را می‌توان حاصل عوامل عدیده-ای دانست که از مهم‌ترین آن‌ها ورود امکانات مدرن، بالا رفتن سطح تحصیلات روستاییان، جایگزینی نسلی، اجرای طرح‌های خدمات رسانی و عمرانی در روستاها و در رأس آن‌ها برخورداری از زیرساخت‌های ارتباطی هستند (رضوی‌زاده، ۱۳۸۴: ۱۱۳).

بدون شک این تغییرات پیامدهایی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی در جامعهٔ روستایی دارند، که بر روند توسعهٔ آن تأثیر می‌گذارند. عدم تمایل جوانان به انجام فعالیت‌های کشاورزی و در نتیجهٔ آن کاهش فعالیت‌های کشاورزی دختران و پسران نسل سوم که موجب شده است تا انجام فعالیت‌های کشاورزی توسط میانسالان و سالخوردگان صورت بگیرد، حرکت از جامعه‌ای تولیدی بـه سمت جامعه‌ای مصرفی، حرکت جوانان روستایی به سمت فردگرایی که می‌توان در نحوهٔ گذران اوقات فراغت آن‌هـا مشـاهده کرد، بالا رفتن سن ازدواج و... پیامدهای این تغییرات هستند. تحولات ایجاد شده، اگر چه ممکن است آن‌گونه نباشند که از نظر آماری بر شاخص‌های سنتی بچربند اما هر یک نشانه‌ای هستند از تغییراتی که در آینده با سرعت و شـدت بیشـتری بـه وقـوع خواهد پیوست (ازکیا و حسینی رودبارکی، ۱۳۸۸: ۲۴۴). تأثیر مدرنیته در تغییر سبک زندگی شاید اساسی‌ترین مسئله‌ای باشد که جوامع سنتی و محدود با آن مواجه هستند. در جوامع در حال رشد یا توسعه‌یافته، ارزش‌های مدرنیته و بازتابی که روند جهانی شدن بر آن‌ها داشته دیگر به عنوان چالش مطرح نبوده بلکه این جوامع نسبتاً خود را با شرایط جدید وفق داده‌اند. بنـــابراین؛ در جامعهٔ مصرفی امروز که تحت تأثیر مدرنیته شکل گرفته است، سبک زندگی و رفتارهای مربوط به آن از اهمیت بالایی برخوردار گشته و به رغم اینکه کشورهای توسعه‌یافته منشأ شکل‌گیری چنین فرآیندهایی هستند، کشورهای درحال توسعه‌ای چون ایران نیز از این قاعده مستثنا نیستند. مواجهه جامعه ایرانی با مدرنیته، با مسائل و پیامدهایی همراه بوده است. سبک زندگی در جامعـه ایران که از لحاظ فرهنگی و اجتماعی بسیار متکثر و متنوع است، در دوره پس از پیروزی انقلاب، پیچیدگی‌های بیشتری به خود گرفته است. درواقع، پس از پایان یافتن جنگ شاهد تأثیرپذیری بیشتر مردم از جریان‌های جهانی و تحولات بین‌المللی بوده ایـم و این امر به تدریج بر سبک زندگی مردم نفوذ کرده و باعث ظهور جامعه مصرفی و شیوه‌های زندگی جدید شده است (آقا ملایی و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۹۶).

در این راستا شهرک گلخانی هم یکی از روستاهایی است که به شدت تحت تأثیر مدرنیتـه و فنـاوری قـرار گرفتـه اسـت، ایـن شهرک روستایی از توابع بخش صابری شهرستان نیمروز در استان سیستان و بلوچستان است. این روسـتا در دهسـتان قـائم‌آبـاد قرار دارد و بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ جمعیت آن (۵۰۱ خانوار) ۲۰۶۴ نفر می‌باشد. شهرک گلخـانی از تجمیـع روسـتاهای گلخانی، تیمورآباد شیخی، لورگ باغ، محمد آباد لورگ باغ، ناصر آبادعلیا ، ناصر آباد سفلی . شاطر محمـود و سـهراب شـیخی در سال ۱۳۷۰ تاسیس شد که از جمله مهمترین دلایل اجرای طرح تجمیع در این روسـتاها و تاسـیس ایـن شـهرک، جلـوگیری از بلایای طبیعی نظیر سیل بوده است چراکه برخی از روستاها مانند تیمورآباد ،کوهکن، شـیخی و ناصـرآباد در مسـیر سـیلاب رود خانه هیرمند قرار داشته و در سال های ۱۳۶۹ دچار حادثه شده‌اند . همچنن طرح تجمیع در ایـن روسـتاها باعـث شـد تـا دولـت هزینه‌های کمتری را در قبال خدمات رسانی به روستائیان متحمل شود. با اجرای طرح تجمیع شهرک گلخانی، دگرگونی‌هایی در ابعاد مختلف فضایی– کالبدی این روستا پدید آمده و سیستم اقتصادی، اجتماعی و کالبدی روستا را تحت تأثیر قرار داده است. در بیان دگرگونی‌های این گونه طرح‌ها در نواحی روستایی، به این نکته بسنده می‌شود که برهم زدن یک بارهٔ نظم زیستی جـوامعی که در گذرِ زمان و به طور نظام مند شکل گرفته است، بدون پیامدهای منفی و مثبت نخواهد بود. علاوه بر طرح تجمیع روستایی در این شهرک روستایی اجرای طرح هادی روستایی، دیگر طرح توسعه روستایی می‌باشد که باعث شده روسـتائیان از آب، بـرق، خانه بهداشت و مدرسه بهره‌مند شوند. در سال‌های اخیر بهرمنـدی روسـتائیان از وسـایل ارتبـاطی ماننـد تلویزیـون، مـاهواره، اینترنت، اتومبیل، استفاده از لوازم برقی در منزل و بسیاری از مواهب جدید مدرنیته دیگر باعث تغییر سبک زندگی روستائیان این شهرک شده و خانواده سنتی را دچار تغییرات اساسی ساخته است. ایـن تغییـرات، موجـب ایجـاد تحـول و دگرگـونی اقتصـادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مختلف در این شهرک روستایی شده است. از همین روی، هدف این تحقیق؛ تبیین اثـرات مدرنیتـه بر تغییر سبک‌زندگی خانوارهای شهرک روستایی گلخانی در منطقه سیستان است. در ادامه، پیشینه پژوهش ارائه می‌شود.

ازکیا و رودبارکی (۱۳۸۸)، در پژوهش خود با عنوان «تغییرات نسلی سبک زندگی در جامعهٔ روستایی» به این نتیجه رسیدند که سبک زندگی در میان نسل سوم متفاوت از نسل‌های اول و دوم ساکن در روستاست. اما این تفاوت بر خلاف جامعهٔ شهری به معنای شکاف نسلی در روستا نیست؛ بلکه نسل‌های اول و دوم به نوعی با نسل سوم در به کارگیری سبک زندگی نوین همراه شده‌اند. و در مواردی خود نیز متأثر از آن شده‌اند. متغیر نسل نقش مهمی در تغییرات ایجاد شده در سبک زندگی روستایی دارد مسیر تغییرات به سمت افزایش تقاضا برای خرید کالاهای مصرفی است. حبیب پورگتابی و صفری شالی (۱۳۹۰)، در پژوهش خود با عنوان «تحلیلی بر نوسازی و کارکرد خانواده در استان مازندران» به این نتیجه رسیدند که که در نقاط شهری، بین نوسازی و کارکرد حمایتی- مراقبتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد و در نقاط روستایی بین این دو متغیّر تفاوت معنی‌دار وجود ندارد. اما بین دو متغیّر نوسازی و کارکرد عاطفی در نقاط شهری و نقاط روستایی تفاوت معناداری دیده نشده است. خانواده هنوز هم از اهمیت و جایگاه بالایی برخوردار است. البته با شواهدی می‌توان به تغییرات کارکرد خانواده اشاره کرد ولی این تغییرات در دو نقاط شهری و روستایی متفاوت است.

سجاسی قیداری و همکاران (۱۳۹۴)، در تحقیقی با عنوان «اثرات جهانی شدن بر تغییرات سبک زندگی در نواحی روستایی» نشان می‌دهد که اثرات جهانی شدن در قالب همهٔ ابعاد و شاخص‌های سبک زندگی مشاهده شده و از نظر پاسخ‌گویان ، تغییراتی در سبک زندگی در جامعهٔ روستایی در حال وقوع است. یاری حصار و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهش خود با عنوان «مطالعه تغییر سبک زندگی و اثرات و پیامدهای آن بر تولید و توسعه روستایی (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان اردبیل)» به این نتیجه رسیدند که ارتباط مثبت قوی بین استفاده از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی با تغییر سبک زندگی در نواحی روستایی وجود دارد. همچنین میزان تغییرات اجتماعی و فرهنگی در زندگی روستاهای مورد مطالعه بسیار بیشتر از تغییرات به وجود آمده در بخش تولید است و با افزایش تغییرات در سبک زندگی کیفیت زندگی کاهش پیدا کرده است. در این راستا اقداماتی چون توسعه زیرساخت‌های دانش به‌ویژه در بین کشاورزان و تولیدکنندگان، معرفی شیوه‌های جدید بازاریابی، تولید اطلاعات مرتبط با سبک زندگی روستایی در فضای مجازی و مانند آن از مزایای تغییرات سبک زندگی در روستاهای شهرستان اردبیل است.

یوسف نیا و حقیقان (۱۳۹۵)، در پژوهش خود با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر سبک زندگی در نواحی روستایی ایران؛ (مطالعهٔ موردی: نواحی روستایی شهرستان‌های خواف و رشتخوار)» به این نتیجه رسیدند که از اثرگذاری عوامل فرهنگی در سبک زندگی مناطق روستایی از سایر مؤلفه‌های در منطقه مورد مطالعه بیشتر است. به این ترتیب ، عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی قادرند به طور نسبی ۴۵ درصد از تغییرات سبک زندگی در نواحی روستایی را تبیین کنند. محمدی یگانه و همکاران (۱۴۰۰)، به بررسی اثرات سبک زندیگ بر هویت کالبدی مسکن در نواحی روستایی دهستان گوزلدره شهرستان سلطانیه پرداختند و به این نتیجه رسیدند که در بعد کالبدی مسکن ، شاخص مناسب بودن مسکن جهت استراحت با میانگین ۳/۲۷ و بعد دلبستگی به مکان در شاخص تلاش روستائیان جهت حل نزاع‌های اجتماعی با میانگین ۳/۷۷ دارای بیشترین میزان اهمیت است. یوسفی (۱۴۰۱)، تأثیر مدرنیته در تغییر سبک زندگی خانواده های بلوچ را مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسیدند نسل امروزی به آموزه‌های سنتی خانواده زیاد پایبند نیست و این مسئله به مرور زمان آموزه های سنتی را با چالش‌های بیشتر مواجه می‌کند. به عبارت دیگر، در تقابل بین سنت و مدرنیته ارزش‌های مدرن به تدریج ارزش‌های سنتی را به حاشیه می-کشانند. برای مقابله با این پدیده صرفاً روش‌های سنتی نمی‌توانند کاربرد چندانی داشته باشند بلکه می‌بایست با رویکرد مدرن به مقابله با مدرنیته برخاست. تولنتینو (۲۰۰۰)، در پژوهش خود مدرنیته و بازنمایی آن در جامعه شناسی روستایی فیلیپین را مورد بررسی قرار داد نتایج پژوهش نشان داد که مدرنیته باعث ایجاد تغییر در رفاه مادی، تغییر در نگرش جامعه روستایی نسبت به موفقیت اقتصادی و اجتماعی، تغییر در درک کلی خانوارهای روستایی از آینده خود و تغییر در شیوه و سبک‌زندگی خانوارهای

روستایی می‌شود. انگلهارت و ولزل (۲۰۰۵)، در پژوهش خود به بررسی اثرات مدرنیته بر تغییر ساختار روستاها می‌پردازد نتایج پژوهش نشان می‌دهد که مهترین تغییرات در نواحی روستایی بر اثر مدرنیته؛ تغییر در از ساختارهایی، مانند ساختار شغلی، تغییر در عقلانیت، تغییر در علایق زیبایی‌شناختی و ایدئولوژی‌ها، تغییر در رفتار و نگرش جوامع محلی می‌باشد. میلبورن و کیچن (۲۰۱۴) در نتایج تحقیق خود از ابزارهای ارتباطی به عنوان عامل مؤثر در انتقال جریان‌ها و تحولات نام بردند و ریشهٔ این تحرکات را در فقر مناطق، دلبستگی افراد به محیط و عوامل سنتی آن محل می‌دانند. همچنین طبق گزارشات؛ انتقال اطلاعات از طریق رسانه سبب دست‌یابی به فرصت‌های اجتماعی و اقتصادی مبتنی بر شیوه‌های زندگی برابر بین زنان و مردان می‌شود . لذا زنان بیشتر از مردان تمایل به ارتباط با مراکز راه دور دارند . افندی و و همکاران (۲۰۱۴)، در پژوهش خود در نواحی روستاهای منطقه بلگورود روسیه به این نتیجه رسیدند که نوسازی باعث افزایش رفاه مادی، رشد فردگرایی و تداوم بدبینی در روستاهای منطقه بلگراد روسیه شده است. سالاما و همکاران (۲۰۱۷)، به بررسی روند سبک زندگی و نوع‌شناسی الگوی مسکن پرداختند و به این نتیجه رسیدند که این دو مفهوم، چشم‌انداز مناسب و اهمیتی از پویایی مسکن مبتنی برتقاضا ارائه می‌دهد. لیو وهمکاران (۲۰۲۰)، به ارزیابی ارتباط و تأیرپذیری سبک زندگی و تلفیق اراضی مسکن روستایی چین با داده‌های بزرگ محلی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که ادغام زمین ومسکن، به سبک و شیوه زندگی روستائیان آسیب نمی زند.

مبانی نظری

در مقاله حاضر از نظریه مدرنیزاسیون کمک گرفته شده است. تئوری مدرنیزاسیون از ایده‌های جامعه‌شناس آلمانی ماکس وبر (۱۸۶۴–۱۹۲۰) سرچشمه گرفته است که اساس پارادایم مدرنیزاسیون را که توسط تالکوت پارسونز (۱۹۷۹–۱۹۰۲، جامعه‌شناس دانشگاه هاروارد بسط یافته بود را فراهم کرد. نظریه مدرنیزاسیون برای توضیح فرآیند مدرنیزاسیون در جوامع استفاده می‌شود. بر اساس این نظریه با در نظر گرفتن فاکتورهای داخلی یک کشور می‌توان کشورهای سنتی را به همان روشی که کشورهای پیشرفته‌تر توسعه کرده‌اند، را به توسعه رساند (Wolfgang, 2003: 96). مدرنیزاسیون به گذر پیشرونده یک جامعه پیش مدرن یا سنتی به یک جامعه مدرن اشاره دارد. بر اساس نظریه مدرنیزاسیون جوامع سنتی با اتخاذ شیوه‌های مدرن‌تر توسعه خواهند یافت. طرفداران نظریه مدرنیزاسیون ادعا می‌کنند که دولت‌های مدرن ثروتمندتر و قدرتمندتر هستند و شهروندان آن‌ها از استاندارد زندگی بالاتری برخوردار هستند. توسعه‌هایی مانند فناوری جدید داده‌ها و ضرورت به‌روزرسانی روش‌های سنتی در حمل و نقل، ارتباطات و تولید، مدرنیزاسیون را ضروری و یا حداقل بر وضعیت موجود ترجیح می‌دهد. بر اساس این نظریه، اعتقادات مذهبی سنتی و ویژگی‌های فرهنگی معمولاً با فراگیر شدن مدرنیزاسیون اهمیت کمتری پیدا می‌کنند (Encyclopedia Britannica, 2013: 8-17).

مدرنیته و فناوری جدید منبع اصلی تغییرات اجتماعی هستند. با این حال به خودی خود جوامع را تغییر نمی‌دهند. بلکه این پاسخ به فناوری و مدرنیته است که باعث تغییر می‌شود. وقتی افراد به این تغییرات پاسخی مثبت می‌دهند خواه ناخواه سبک زندگی آن ها هم دچار تحول می‌شود. بنابراین شرط تحقق سبک زندگی، انتخاب است. گرچه فرهنگ‌های مختلف محدودیت‌هایی بر انتخاب‌ها اعمال می‌کنند اما حق انتخاب را به کلی سلب نمی‌کنند. به همین دلیل می‌توان گفت که سبک زندگی، طیفی از رفتار است که علاوه بر ویژگی‌های گفته شده، ناشی از انتخاب فرد یا گروه در میان محدودیت‌های ساختاری خود نیز هست (یوسفی، ۱۴۰۱: ۱۴۶). با این حال هر چه زمان پیش می‌رود، زمینه ورود فناوری و زندگی مدرن به روستاها بیشتر می‌شود و سبک زندگی روستایی را دچار تغییر می‌کند و مسکن روستایی به عنوان یکی از نیازهای اساسی و مصرفی، همچنان تحت تأثیر این تحولات قرار می گیرد. خانه‌های روستایی، ساخت و معماری آن‌ها که نمودی از محیط فیزیکی منطقه، آداب و رسوم و ارزش‌ها است، به تدریج با گسترش خدمات و ارتباطات و تغییر در سبک زندگی، دچار تغییر می‌گردد و سبک خانه‌های روستایی و الگوی مسکن

نیز تغییر پیدا می‌کند (باختر و ابی زاده، ۱۴۰۱: ۳۹۲)

موج مدرنیزاسیون که به همراه خود آموزش همگانی، گسترش رسانه‌های جمعی و بسیاری موارد دیگر را به همراه می‌آورد، موجب افزایش دانستنی‌ها و آگاهی‌های عمومی نسل جدید شد و حوزهٔ ارتباطات انسانی و اجتماعی آن‌ها را وسیع‌تر نمود. طبیعی‌ترین نتیجه این فرآیند این بودکه نسل جدید، نسلی شد که اولاً بسیار باشتاب، اجتماعی می‌گردید و ثانیاً در راه اجتماعی شدن، تنها منبع ارزش‌گذار او دیگر خانواده و سنت حاکم بر خانواده نبود (ارجمندی و همکاران، ۱۳۹۲: ۳۰). به عبارتی مدرنیته تداوم تاریخی و ساختاری نسل‌ها را هم در کشورهای صنعتی و هم در کشورهای در حال توسعه سست کرده است. این امر از یک طرف تمایزات مهمی را در درون جوامع مختلف ایجاد کرده و از طرف دیگر گروه‌های اجتماعی مختلف را در شبکه‌ای از روابط فراملی درگیر کرده و آن‌ها را به سوی همسانی سوق داده است. در هر دو صورت این تمایزات و همسانی‌ها بازتاب دگرگونی در تجربه‌های سازنده‌ای است که نسل‌های مختلف در فضاهای اجتماعی خویش با آن سروکار دارند (فتحی، ۱۳۹۴: ۲۳).

سبک زندگی یک از مفاهیمی است که در متون مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کاربرد دارد. این مفهوم قدمت کمتری از یک قرن دارد و آن را محصول دوران مدرنیته می‌دانند. بنابراین مفهوم سبک زندگی در جامعهٔ سنتی جایگاهی ندارد زیرا در این دوره تجانس و هم‌شکلی در شیوه زندگی امکان بروز تمایز را نمی‌دهد. در جامعه مدرن که تنوع و تکثر کالا و ازادی فردی در مصرف از ویژگی‌های آن است، سبک زندگی متنوع امکان بروز پیدا می‌کند (آقاملایی و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۹۴).

پدیده اجتماعی سبک زندگی یک تصویر درست از توسعه مدرنیته است. سبک زندگی بخشی از زندگی است که عملاً تحقق می‌یابد و در بردارنده طیف کامل فعالیت‌هایی است که افراد در زندگی روزمره خود انجام می‌دهند. بنابراین طیف فعالیت‌های مختلف افراد در هر عرصه از زندگی می‌تواند سازنده سبک زندگی آن‌ها در آن عرصه باشد. به همین دلیل می‌توانیم از سبک زندگی در زمینه مصرف مادی، رفتار بهداشتی، مصرف فرهنگی یا رفتار درون منزل سخن بگوییم. سبک زندگی دارایی‌هایی است که بوسیله آن اشغال‌کنندگان موقعیت‌های مختلف خودشان را با قصد تمایز یا بدون قصد آن از دیگران تمایز می‌بخشند (بهرامی والا، ۱۳۹۳: ۱۳). سبک زندگی در نگاهی کلی، به الگویی منحصر به فرد از ویژگی‌ها و عادت‌های رفتاری انسان در زندگی روزمره و موقعیت‌های اجتماعی اشاره دارد (یاری حصار و همکاران، ۱۳۹۵: ۷۰). سبک زندگی یکی از معیارهای عمده تعیین‌کننده سلامت است. اصطلاح سبک زندگی به روش زندگی مردم و بازتابی کامل از ارزش‌های اجتماعی، طرز برخورد و فعالیت‌ها اشاره دارد. همچنین ترکیبی از الگوهای رفتاری و عادات فردی در سراسر زندگی است (الماسی، ۱۳۹۷: ۷۶). سبک زندگی عبارت است از شیوه زندگی یا سبک زیستن، که منعکس‌کننده گرایش‌ها و ارزش‌های یک فرد یا گروه است، که با همطرز، زندگی کردن فرد یا گروهی را می‌سازد (بیدی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۳). به باور وبر، سبک زندگی عبارت از روش‌هایی است که طبقات و گروه‌های هم رتبه از نوعی از زندگی پدید می‌آورند و شامل الگوهای فرهنگی رفتار و مجموعه‌ای از باورهاست. «سبک زندگی» روشی از نگاه به زندگی است که تجربیات اجتماعی ویژه خود و روابطش را با دیگر گروه‌های اجتماعی بیان می‌کند. سبک زندگی معرف قشر اجتماعی است نه معادل آن؛ از جنس رفتار است؛ تمایلات آن را هدایت نموده و فرصت‌های زندگی و بستر بروز آن را فراهم می‌کند. لسلی معتقد است سبک زندگی رفتارهایی است که با قشربندی حیثیتی و اعتباری مرتبط‌اند. سبک زندگی فقط آنچه یک فرد از آن موارد دارد نیست، بلکه چگونگی نمایش آن‌ها از سوی فرد است. هم الگوهای مصرف را شامل می‌شود و هم قدرتی که از این ناحیه کسب می‌شود. گیدنز معتقد است سبک زندگی، سیاست فرصت-ها نیست. سیاست زندگی، سبک زندگی است. سیاستی است که با منازعات و کشمکش‌هایی در باب یک سؤال پیوند دارد: چگونه ما باید در دنیایی زندگی کنیم که در آن، آنچه به وسیله طبیعت یا سنت تثبیت شده، اکنون موضوع تصمیم‌گیری انسان

قرار گرفته است (مهدوی کنی، ۱۳۹۲: ۱۵۱). مؤلفه های سبک زندگی، موارد مختلفی را شامل می‌شود از جمله؛ سلامت جسمانی، سلامت اجتماعی، سلامت روانشناختی، سلامت معنوی، الگوی مصرف غذا و پوشاک، اوقات فراغت و فعالیت‌های تفریحی(فتحی، ۱۳۹۴: ۲۸).

در زندگی اجتماعی امروزین مفهوم شیوه یا سبک زندگی معنای خاص به خود می‌گیرد. هرچه نفوذ و کشش صنعت کمتر می-شود و هرچه زندگی روزمره بیشتر برحسب تأثیرات متقابل عوامل محلی و جهانی بازسازی می‌شود، افراد بیشتر ناچار میشود سبک زندگی خود را از میان گزینه‌های مختلف انتخاب کنند (حیدری زرگوش و نورمحمدی، ۱۴۰۰: ۲۴).

جوامع مختلف در سراسر دنیا مدام در حال تغییراتی هستند که این تغییرات مطمئناً بر سبک زندگی مردم تأثیرات به سزایی دارند. سبک زندگی را می‌توان در اوقات فراغت، تفریح، رفتارهای جنسیتی، علایق حرفه‌ای و شغلی، پوشش، علایق هنری، ادبیات، ورزش، زبان و ...موردبررسی قرار داد (رضائیانو ادریسی، ۱۳۹۷: ۱۱).

در گذشته به دلیل عدم وجود راه‌های ارتباطی روستایی، عدم وجود کانال‌های ارتباطی، فقدان وسایل ارتباط جمعی در روستا و بی‌سوادی و کم سوادی روستاییان، روند تغییرات اجتماعی در روستا کند بوده است؛ ولی امروزه به واسطه وجود عوامل فوق شاهد تغییراتی در جامعه روستایی هستیم که از روندی سریع‌تر نسبت به گذشته برخوردار شده است (حیدری ساربان و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۰۲). تفاوت عمده‌ای که میان جوامع شهری و روستایی وجود دارد آن است که جوامع روستایی صنعتی نیستند در حالی-که جوامع شهری به شدت صنعتی و مدرنیزه هستند. این امر سبب شده که جوامع شهری و روستایی از نظر مؤلفه‌هایی همچون پیچیدگی، فرهنگی، فرصت‌های شغلی، سرعت تغییرات، تقسیم کار، موقعیت اجتماعی زنان، و تمایلات مذهبی و طبیعت‌گرایی از هم متمایز گردند. در دهه‌های اخیر، زندگی روستایی دستخوش تغییرات متعددی گشته است که نمود این تغییرات را می‌توان در سبک زندگی روستایی مشاهده نمود (عباس‌زاده و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۳). روستاهای ایران در مرحله گذار از سبک زندگی سنتی به سمت سبک زندگی مدرن و نوسازی با شدت بیشتری نسبت به شهرها در حال تحول هستند . یکی از مهترین تحولات سبک زندگی، تضعیف هویت‌های محلی و تفاوت‌های مکانی و یکسان‌سازی آن‌ها در نتیجه تکثیر و توسعه سبک زندگی مدرن است (Brajsa, 2011: 82).

با توجه به چارچوب و مبانی الگوی نظری پژوهش، نظریه مدرنیزاسیون که پیشگامی چون وبر، پارسونز دارد باید خواه یا ناخواه با با پیشرفت تکنولوژِی بشری و برایند فناوری اطلاعات تمامی جنبه‌های زندگی روستایی و شهری از جمله کالبدی (معماری، سبک مسکن درزمینه تغییر از خانه‌های روستایی منطبق بافرهنگ مردم به سمت زندگی شهری) اقتصادی (فضای مجازی وکسب وکارهای اینترنتی، مدگرایی وپوشش‌های مناسب با مدد روز)، فرهنگ شهرنشین شدن (تمایل زیاد به ادامه سکونت در شهر) و ...، زندگی وسبک زندگی روستائیان به سمت مدرن شدن حرکت می‌کند. از طرفی دیگر امروزه گسترش سبک زندگی شهری تأثیرات قابل ملاحظه‌ای در مناطق روستایی به جای گذاشته است و در برنامه ریزی‌ها، سیاست‌ها، دولت و شهرداری، در فضای روستایی، خانه سازی و تولید انبوه نقش مؤری داشته و باعث شده است که سبک زندگی شهری به همراه فناوری‌های جدید به محیط روستایی نفوذ کند.

روش پژوهش

در این پژوهش به بررسی اثرات مدرنیته (نوسازی) بر تغییر جنبه‌های مختلف (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و...) سبک زندگی روستایی در شهرک روستایی گلخانی که بعد از تجمیع روستاهای اطراف، جمعیت پذیری داشته، پرداخته شده است. تحقیق حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش اجرا، توصیفی- تحلیلی است. جهت جمع‌آوری اطلاعات از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. در بخش مطالعات میدانی با توجه به موضوع، اطلاعات مورد نیاز برای آزمون فرضیات از طریق داده-

های عینی و ذهنی، پرسشنامه و مشاهده استفاده شده است. جامعهٔ آماری تحقیق، ساکنان شهرک گلخانی می‌باشد که شامل ۲۰۶۴ نفر است. روش نمونه گیری از طریق فرمول کوکران؛ ۳۲۴ نفر محاسبه شد. همچنین انتخاب نمونه‌ها از طریق به روش تصادفی ساده صورت گرفت. جهت بررسی روایی پرسشنامه از نظرات متخصصین، کارشناسان و اساتید دانشگاه استفاده شد و پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. جهت بدست آوردن پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شده است. میانگین مقدار آلفای بدست آمده تمام مؤلفه‌ها، برابر با ۰/۷۸ بوده است که نشان‌دهنده اعتبار کافی جهت بررسی سؤالات و متغیرها برخوردار است. ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق؛ پرسشنامه (محقق‌ساخت) می‌باشد. پس از جمع‌آوری و دسته‌بندی داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و از روش آمار توصیفی و آمار استنباطی به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های کای‌دو (خی۲)، برازش رگرسیون، رگرسیون خطی، تحلیل مسیر و آماره فیشر استفاده شده است.

جدول ۱. مؤلفه‌ها و شاخص‌های تحقیق

مؤلفه	شاخص	گویه
اجتماعی	تغییرات رفتاری	میزان علاقه‌مندی به زندگی در شهر، میزان ارتباط روستا با شهر، میزان کم شدن ارتباطات خانوادگی، علاقه به انجام فعالیت‌های فردی، افزایش سود شخصی در مقابل سود جمعی، میزان اعتماد و انسجام با اهالی روستا، میزان گرایش خانواده‌ها به سبک و شیوه زندگی شهری، تعامل قومی و مذهبی، میزان استفاده از آهنگ‌های جدید به‌جای آهنگ‌های محلی، گسترش استفاده از شبکه های اجتماعی.
	الگوی تغذیه	میزان علاقه به استفاده از غذای آماده، علاقه به استفاده از غذاهای رستورانی، میزان استفاده از خوراکی‌های جدید (مانند فست فود،چیپس، پفک و غیره)، میزان پخت غذا به روش‌های سنتی.
	کاربرد فناوری نوین	میزان کاربرد و استفاده از موبایل، گرایش به عضویت در شبکه‌های اجتماعی، میزان گذران اوقات فراغت با اینترنت، میزان استفاده از کامپیوتر در خانه، میزان دسترسی به اینترنت.
	تغییر در لباس و پوشاک	میزان کاهش استفاده از لباس محلی، گرایش به لباس‌های با طرح خارجی، افزایش استفاده از وسایل آرایشی و بهداشتی، میزان عدم تمایل به مدل‌ها و پوشش بومی و محلی.
اقتصادی	درآمدزایی	میزان گرایش به فعالیت‌های درآمدزا، میزان تلاش برای داشتن شغل بیشتر، نگاه پولی به کار و فعالیت‌ها، میزان انگیزه‌ی به دست آوردن سود در کارها و فعالیت‌ها.
	ثروت‌اندوزی	تلاش برای کسب ثروت از هر راهی (حتی شیوه‌ی نامتعارف)، جمع‌آوری ثروت، میزان قانع بودن به حد معقول ثروت، میزان حساسیت نسبت به مناسبات مالی، میزان پس‌انداز.
	پیشرفت اقتصادی	میزان توسعهٔ صنعتی و تأثیر آن بر تولید روستا، صنعتی شدن کشاورزی، میزان استفاده از شیوه‌های نوین آبیاری.
	مادی‌گرایی	تجمل‌گرایی در زندگی، گرایش به داشتن خانه و مالکیت وسایل نقلیه ، میزان وابستگی به مادیات در زندگی، میزان گرایش به وسایل غیرضروری در زندگی، برتر دانستن پول در همه‌چیز.
فرهنگی	تعلق به مکان	کاهش میزان دلبستگی به مکان، میزان تصور نسبت به محل، میزان رضایت نسبت به رفت‌وآمد در مکان، میزان احساس راحتی در روستای خود نسبت به سایر مکان‌ها، ترجیح زندگی در روستا به‌جای شهر، ماندگاری در روستای محل زندگی، رضایت و تمایل به زندگی در روستا، بی‌اهمیت شمردن و بی‌تعصبی نسبت به آبادانی روستا.
	مصرف‌گرایی	افزایش تنوع در مصرف مواد غذایی، میزان استفاده از مواد غذایی و فروشگاهی در منزل، گرایش کم به استفاده از مواد اولیه خوراکی، افزایش میزان استفاده از وسایل لوکس و تجملی.
	تغییر فرهنگی و زبانی	کاهش علاقه‌مندی به استفاده از زبان محلی، میزان علاقه به استفاده از زبان فارسی در گفتگو، میزان علاقه به یاد زبان انگلیسی در بین جوانان روستا، میزان استفاده از کلمات و اصطلاحات جدید بهجای اصطلاحات محلی، عدم یاددادن زبان مادری به بچه‌ها و کودکان.
	مدگرایی	تغییر ظاهر جوانان به الگوهای خارجی، استفاده از سبک شهری و دکوراسیون در منازل روستایی، میزان تغییر در کالبد روستا ازلحاظ ساخت‌وساز، میزان استفاده و پیگیری جوانان روستا از مدل‌های جدید و مختلف، تغییر بافت سنتی روستا، میزان استفاده از امکانات به شیوه‌ی شهرها در منازل روستایی و واحدها مسکونی (گرمایش، سرمایش، نورگیری و روشنایی کافی)(، استفاده از مبلمان در منزل.

منبع: (یافته‌های تحقیق)

محدودهٔ مورد مطالعه

منطقه مورد مطالعه شامل؛ شهرک گلخانی، شهرک روستایی از توابع بخش صابری شهرستان نیمروز در استان سیستان و بلوچستان است. این روستا در دهستان قائم‌آباد قرار دارد و بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ جمعیت آن (۵۰۱ خانوار) ۲،۰۶۴ نفر می باشد (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). شهرک گلخانی از تجمیع روستاهای گلخانی، تیمورآباد شیخی، لورگ باغ، محمدآباد لورگ باغ، ناصرآباد علیا، ناصرآباد سفلی، شاطر محمود و سهراب شیخی؛ در سال ۱۳۷۰ تأسیس شد که از جمله مهمترین دلایل اجرای طرح تجمیع در این روستاها و تأسیس این شهرک، جلوگیری از بلایای طبیعی نظیر سیل بوده است چراکه برخی از روستاها مانند تیمورآباد ،کوهکن، شیخی و ناصرآباد در مسیر سیلاب رود خانه هیرمند قرار داشته و در سال‌های ۱۳۶۹ دچار حادثه شده-اند. در شکل شماره (۱)، موقعیت این شهرک روستایی در شهرستان، استان و کشور آمده است.

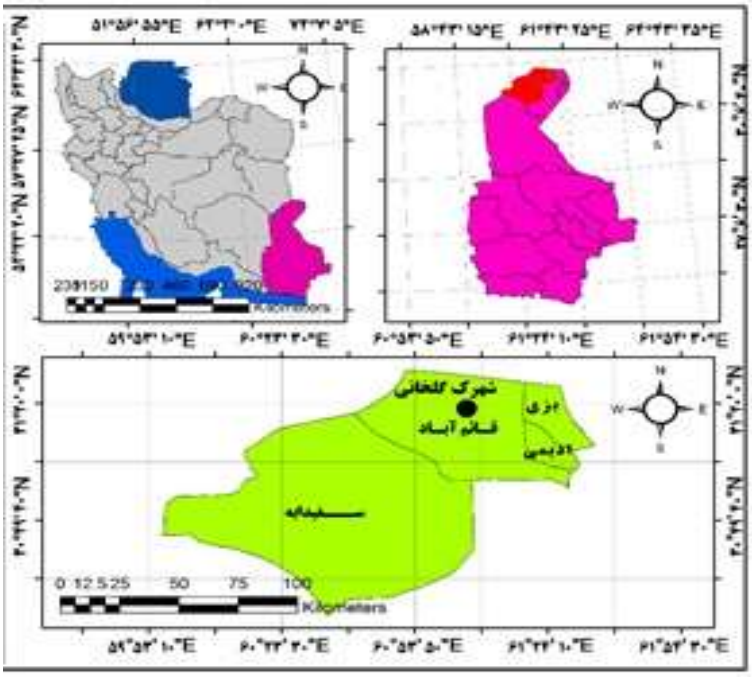

شکل ۱. نقشه موقعیت شهرک گلخانی در کشور، استان و شهرستان
منبع: (ترسیم از: نگارندگان)

بحث و یافته‌ها

در این بخش، نتیجه داده‌های جمع‌آوری شده به‌وسیله پرسشنامه‌ها در راستای هدف تحقیق ارائه می‌شود.

یافته‌های توصیفی

براساس یافته‌ها؛ وضعیت سنی پاسخگویان در پنج گروه کمتر از ۳۰سال، ۳۰ تا۴۰سال، ۴۰تا ۵۰سال، ۵۰ تا۶۰ سال و بالاتر از ۶۰ سال گروه‌بندی شده‌اند. گروه سنی بالاتر از ۶۰ سال با فراوانی ۲۶ نفر ۸ درصد کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. همچنین گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال با فراوانی ۹۵ نفر و ۲۹درصد بیشترین فراوانی را دارد.

جدول۲. فراوانی و درصد فراوانی گروه‌های سنی پاسخگویان

گروه‌های سنی	فراوانی	درصد فراوانی
کمتراز۳۰سال	۴۸	۱۵
۳۰تا۴۰سال	۹۵	۲۹
۴۰تا۵۰سال	۸۸	۲۷
۵۰تا۶۰سال	۶۷	۲۱
بالاتراز۶۰سال	۲۶	۸
جمع	۳۲۴	۱۰۰

منبع: (یافته‌های تحقیق)

همچنین، تعداد ۲۴۳ نفر از پاسخگویان؛ مرد هستند که ۷۵ درصد از فراوانی را به خود اختصاص داده و تعداد ۸۱ نفر معادل ۲۵درصد از فراوانی را زنان تشکیل می‌دهد. تعداد ۲۲۶ نفر از پاسخگویان برابر با ۷۰ درصد؛ متاهل و تعداد ۹۸ نفر برابر با ۳۰ درصد از فراوانی را مجردها تشکیل می‌دهند. جهت بررسی نوع شغل پاسخگویان؛ همانطور که در جدول (۲) مشاهده می‌شود حداکثر فراوانی مربوط به گروه شغلی آزاد با فراوانی ۱۳۳ نفر و درصد فراوانی ۴۱ درصد و حداقل گروه شغلی مربوط به گروه اداری و خدماتی با فراوانی ۲۵ نفر و درصد فراوانی ۸ درصد است. یادآور می‌شود گروه شغلی آزاد شامل مغازه داران، بنایان و کارگران ساختمانی و جوشکاران است.

جدول ۳. فراوانی و درصد فراوانی نوع شغل پاسخگویان

شغل	فراوانی	درصد فراوانی
اداری و خدماتی	۲۵	۸
کشاورزی و دامداری	۱۲۴	۳۸
آزاد	۱۳۳	۴۱
سایر	۴۲	۱۳
جمع	۳۲۴	۱۰۰

منبع: (یافته‌های تحقیق)

باتوجه به نتایج (جدول۴) تعداد بیشترین فراوانی و درصد فراوانی در گروه تحصیلی ابتدایی با ۱۲۳نفر و ۳۸ درصد و کمترین فراوانی و درصد فراوانی در گروه تحصیلی کارشناسی و بالاتر با ۱۷ نفر و ۵ درصد است.

جدول ۴. فراوانی و درصد فراوانی میزان تحصیلات پاسخگویان

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
بیسواد	۴۹	۱۵
ابتدایی	۱۲۳	۳۸
دیپلم	۱۰۹	۳۴
فوق دیپلم	۲۶	۸
کارشناسی و بالاتر	۱۷	۵
جمع	۳۲۴	۱۰۰

منبع: (یافته‌های تحقیق)

میزان درآمد ماهیانه پاسخگویان در در پنج گروه درآمدی؛ زیر ۵۰۰هزارتومان، ۵۰۰تا۷۰۰هزارتومان، ۷۰۰هزار تا ۱ میلیون تومان، ۱ میلیون تا ۱/۵ میلیون تومان و گروه بالای ۱/۵ میلیون تومان نشان داده است؛ بیشترین گروه درآمدی متعلق به درآمد ماهیانه ۷۰۰ هزارتومان تا ۱ میلیون تومان با تعداد ۱۰۳ نفر و درصد فراوانی ۳۲ درصد است و کمترین گروه درآمدی متعلق به درآمد بالای ۱/۵ میلیون تومان با فراوانی ۲۴ نفر و درصد فراوانی ۷ درصد است.

یافته‌های استنباطی

آثار مدرنیته از نظر روستاییان

نتایج بدست آمده از آزمون خی ۲ در مورد آثار مدرنیته بر ابعاد اجتماعی و فرهنگی جامعه روستایی (جدول۵) حاکی از آن است که تمام مؤلفه‌های مورد استفاده در این پژوهش از میانگینی بالاتر از ۳ برخوردارند که این نشان می‌دهد نوسازی و مدرنیته بر تمام مؤلفه‌ها و شاخص‌های مورد استفاده در این پژوهش تأثیرگذار بوده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد بیشترین تأثیرات نوسازی و مدرنیته بر انگیزه پیشرفت با میانگین ۴/۵۶۶ بوده است و کمترین تأثیرگذاری بر شاخص تقدیرگرایی با میانگین ۳/۱۸۸ بوده است. همچنین میزان تأثیرگذاری نوسازی و مدرنیته بر شاخص الگوی مدرن برابر با ۴/۱۲۲، شاخص جهان‌گرایی ۳/۶۰۴، شاخص خانواده‌گرایی۳/۲۷۷، شاخص کارایی سیاسی ۳/۷۳۳، شاخص داشتن خصوصیات انسان مدرن ۴/۳۳۴، شاخص همدردی و همدلی ۴/۲۲۳، شاخص برابری و مساوات‌طلبی ۴/۲۷۶ و شاخص مصرف رسانه‌ای ۴/۳۵۶ بوده است.

جدول ۵. آثار نوسازی و مدرنیته بر بعد اجتماعی و فرهنگی سبک زندگی روستاییان با استفاده از آزمون خی دو

مولفه	شاخص	میانگین	X^2	سطح معناداری
اجتماعی	الگوی مدرن	۴/۱۲۲	۱۱/۳۳۴	۰/۰۰۱
	جهان‌گرایی	۳/۶۰۴	۱۱/۵۴۵	۰/۰۰۰
	خانواده‌گرایی	۳/۲۷۷	۱۱/۱۰۳	۰/۰۰۰
	کارایی سیاسی	۳/۷۳۳	۱۱/۷۶۵	۰/۰۰۲
	داشتن خصوصیات انسان مدرن	۴/۳۳۴	۱۲/۲۳۴	۰/۰۰۰
	انگیزه پیشرفت	۴/۵۶۶	۱۲/۴۵۵	۰/۰۰۰
	همدردی و همدلی	۴/۲۲۳	۱۲/۱۰۹	۰/۰۰۲
فرهنگی	تقدیرگرایی	۳/۱۸۸	۱۱/۰۱۱	۰/۰۰۰
	برابری و مساوات‌طلبی	۴/۲۷۶	۱۲/۲۲۳	۰/۰۰۲
	مصرف رسانه‌ای	۴/۳۵۶	۱۲/۵۶۶	۰/۰۰۰

منبع: (یافته‌های تحقیق)

بررسی آثار مدرنیته بر تغییر سبک زندگی اجتماعی روستاییان

برای بررسی آثار مدرنیته بر تغییر سبک اجتماعی روستای شهرک گلخانی از آزمون رگرسیون خطی و آماره فیشر استفاده شده است. همان طور که در (جدول ۵) مشاهده می‌شود مقدار ضریب تعیین برابر است با ۰/۷۷۳ که نشان می‌دهد که متغیر مستقل ۰/۷۶ درصد از متغیر وابسته را تبیین می‌کند که این نشان می‌دهد بین نوسازی و تغییر سبک زندگی اجتماعی با توجه به سطح معناداری بدست آمده که برابر با ۰/۰۰۰ است رابطه کاملا معنی دار و منسجمی برقرار است. به عبارتی می‌توان چنین بیان کرد که اثرات نوسازی بر سبک زندگی اجتماعی در روستایی شهرک گلخانی چشمگیر بوده است. چنانکه این اثرات نوسازی بر روستای شهرک گلخانی باعث تغییرات رفتاری، تغییرات الگوی تغذیه و ذائقه افراد، استفاده بیشتر از فن‌آوری‌های نوین، تغییر در پوشش و لباس مردم به خصوص جوانان روستا و تحصیل کردگان، تغییر در انگرش فکر و اندیشه و طرز نگرش روستاییان به زندگی، کاهش مراودات و تعاملات بین روستاییان، کاهش تعصبات قومی و قبیله‌ای و حتی تعصب به زادگاه، کاهش مشارکت روستاییان در مراسمات فرهنگی و مذهبی، افزایش چشمگیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی و تغییر در باروها و عقاید مردم شده است که همگی نشان دهنده اثرات نوسازی و مدرنیته بر سبک زندگی اجتماعی مردم روستای شهرک گلخانی است(جدول شماره ۶ و ۷).

جدول ۶. تحلیل واریانس عوامل تأثیر گذار بر سبک زندگی اجتماعی

خطای معیار	ضریب تعیین تصحیح شده	ضرب تعیین	ضریب همبستگی چندگانه
۰/۰۳۴	۰/۷۵۶	۰/۷۷۳	۰/۷۹۴

منبع: (یافته‌های تحقیق)

جدول ۷. تحلیل واریانس مبتنی بر وجود رابطه خطی شاخص‌های سبک‌زندگی اجتماعی

مولفه	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آمار F	سطح معنادار
اثر رگرسیون	۹/۶۶۷	۱۱	۴/۷۷۵	۳۶/۳۸۸	۰/۰۰۰
باقیمانده	۱/۱۷۶	۳۱۲	۰/۰۰۲		
جمع	۱۰/۸۴۵	۳۲۳			

منبع: (یافته‌های تحقیق)

همچنین نتایج (جدول۸) نشان می‌دهد که سطح معناداری برای تمام متغیرها کمتر از سطح ۰/۰۱ است که این نشان دهنده این است که می‌توان نتایج را به کل جامعه آماری تعمیم داد. مقدار بتای بدست آمده نشان‌دهنده میزان تأثیرگذاری نوسازی بر آن متغیر است که هرچه مقدار بیشتر باشد نشان‌دهنده تأثیرپذیری بیشتر آن متغیر است. بنابراین با این توصیف بیشترین تأثیر نوسازی برمتغیر تغییر رفتار با مقدار بتای ۰/۳۶۶ بوده است و کمترین تأثیر برمتغیر تغییر در تعصب به خانواده و زادگاه با مقدار بتای ۰/۱۴۵ بوده است. همچنین مقدار اثرگذاری نوسازی و مدرنیته بر متغیر الگوی تغذیه با ضریب بتای ۰/۱۵۳، متغیر استفاده از فن‌آوری‌های نوین با ضریب بتای ۰/۲۵۷، متغیر تغییر در پوشش و لباس با ضریب بتای۰/۳۰۷، متغیر تغییر در نگرش و اندیشه با ضریب بتای ۰/۲۴۲، متغیر تغییر مشارکت جمعی با بتای ۰/۱۶۶، متغیر کاهش ارتباطات با ضریب بتای ۰/۱۷۷، متغیر گسترش استفاده از شبکه‌های اجتماعی با ضریب بتای ۰/۲۶۹ و متغیر تغییر باورها با ضریب بتای ۰/۲۳۳ بوده است.

جدول ۸. بررسی اثرگذاری نوسازی و مدرنیته بر تغییر سبک زندگی اجتماعی روستایی

متغیرها	ضریب استاندارد	ضریب غیر استاندارد		T	سطح معناداری
	BETA	خطای استاندارد	B		
عرض از مبدا	–	۰/۰۳۳	۰/۰۵۴	۲/۷۶۵	۰/۰۷۷
تغییر رفتار	۰/۳۶۶	۰/۰۰۴	۰/۲۷۴	۴/۶۶۹	۰/۰۰۱
الگوی تغذیه	۰/۱۵۳	۰/۰۰۳	۰/۰۷۸	۳/۱۲۶	۰/۰۰۰
استفاده از فن‌آوری‌های نوین	۰/۲۵۷	۰/۰۰۲	۰/۱۳۳	۳/۶۶۷	۰/۰۰۰
تغییر در پوشش و لباس	۰/۳۰۷	۰/۰۰۶	۰/۲۵۸	۴/۳۲۵	۰/۰۰۱
تغییر در نگرش و اندیشه	۰/۲۴۲	۰/۰۰۵	۰/۱۶۵	۳/۵۵۸	۰/۰۰۰
تغییر مشارکت جمعی	۰/۱۶۶	۰/۰۰۴	۰/۰۹۶	۳/۱۶۹	۰/۰۰۰
تغییر در تعصب به خانواده و زادگاه	۰/۱۴۵	۰/۰۰۳	۰/۰۶۷	۳/۱۵۷	۰/۰۰۰
کاهش ارتباطات	۰/۱۷۷	۰/۰۰۴	۰/۰۸۵	۳/۲۷۸	۰/۰۰۰
گسترش استفاده از شبکه‌های اجتماعی	۰/۲۶۹	۰/۰۰۵	۰/۱۷۸	۳/۹۶۶	۰/۰۰۰
تغییر باورها	۰/۲۳۳	۰/۰۰۳	۰/۱۶۹	۳/۶۶۷	۰/۰۰۲

منبع: (یافته‌های تحقیق)

بررسی آثار نوسازی بر تغییر سبک زندگی اقتصادی روستاییان

برای بررسی آثار نوسازی و مدرنیته بر تغییر سبک اقتصادی روستای شهرک گلخانی از آزمون رگرسیون خطی و آماره فیشر استفاده شده است. همان طور که در (جدول ۹) مشاهده می‌شود مقدار ضریب تعیین برابر است با ۰/۸۲۷ که نشان می‌دهد که متغیر مستقل ۰/۸۲ درصد از متغیر وابسته را تبیین می‌کند که این نشان می‌دهد بین نوسازی و تغییر سبک زندگی اقتصادی با

توجه به سطح معناداری بدست آمده که برابر با ۰/۰۰۰ است رابطه کاملا معنی‌دار و منسجمی برقرار است. به عبارتی می‌توان چنین بیان کرد که اثرات نوسازی بر سبک زندگی اقتصادی در روستایی شهرک گلخانی چشمگیر بوده است. چنانکه این اثرات نوسازی بر روستای شهرک گلخانی باعث ثروت اندوزی، درآمدزایی، تنوع شغلی، مکانیزه شدن کشاورزی، عدم کمک مالی به دیگران، افزایش رفاه زندگی و مادی گرایی شده است که همگی نشان دهنده اثرات نوسازی و مدرنیته بر سبک زندگی اقتصادی مردم روستای شهرک گلخانی است.

جدول۹.تحلیل واریانس عوامل تأثیرگذار بر سبک زندگی اقتصادی

خطای معیار	ضریب تعیین تصحیح شده	ضرب تعیین	ضریب همبستگی چندگانه
۰/۰۲۷	۰/۸۱۲	۰/۸۲۷	۰/۸۳۵

منبع: (یافته‌های تحقیق)

جدول ۱۰. تحلیل واریانس مبتنی بر وجود رابطه خطی شاخص‌های سبک‌زندگی اقتصادی

مولفه	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آمار F	سطح معنادار
اثر رگرسیون	۸/۱۱۶	۷	۳/۶۵۵	۳۴/۶۶۷	۰/۰۰۰
باقیمانده	۲/۴۵۴	۳۱۶	۰/۰۰۱		
جمع	۱۰/۵۷۰	۳۲۳			

منبع: (یافته‌های تحقیق)

نتایج جدول (۱۰) نشان می‌دهد که سطح معناداری برای تمام متغیرها کمتر از سطح ۰/۰۱ است که این نشان‌دهنده این است که می‌توان نتایج را به کل جامعه آماری تعمیم داد. مقدار بتای بدست آمده نشان‌دهنده میزان تأثیرگذاری نوسازی بر آن متغیر است که هرچه مقداربیشتر باشد نشان‌دهنده تأثیرپذیری بیشتر آن متغیر است. بنابراین با این توصیف نوسازی بیشترین تأثیر بر متغیر درآمدزایی با مقدار بتای ۰/۳۵۷ داشته است و کمترین تأثیر بر متغیر عدم کمک مالی به دیگران با مقدار بتای ۰/۲۱۶ داشته است. همچنین مقدار اثرگذاری نوسازی و مدرنیته بر متغیر ثروت‌اندوزی با ضریب بتای ۰/۳۰۶، متغیر تنوع شغلی با ضریب بتای ۰/۳۲۹، متغیر مکانیزه شدن کشاورزی با ضریب بتای۰/۲۲۸، متغیر افزایش رفاه زندگی با ضریب بتای ۰/۳۱۵ و متغیر مادی گرایی با ضریب بتای ۰/۲۴۷ بوده است. بنابراین با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان چنین بیان کرد نوسازی و مدرنیته بر تغییر سبک زندگی اقتصادی روستاییان تأثیرگذار بوده است. به طوری که باعث افزایش پول و فعالیت و افزایش انگیزه برای بدست آوردن سود بیشتر و همچنین افزایش پس‌انداز، افزایش تجمل‌گرایی و استفاده از وسایل لوکس و گران‌قیمت، گرایش به دشتن ملک و ماشین، افزایش خرید وسایل غیر ضروری زندگی و افزایش هزینه‌های زندگی در بین خانوارهای روستایی شده است.

بررسی آثار نوسازی بر تغییر سبک زندگی فرهنگی روستاییان

برای بررسی آثار نوسازی و مدرنیته بر تغییر سبک فرهنگی روستای شهرک گلخانی از آزمون رگرسیون خطی و آماره فیشر استفاده شده است. همان طور که در جدول (۱۱) مشاهده می‌شود مقدار ضریب تعیین برابر است با ۰/۸۵۶ که نشان می‌دهد که متغیر مستقل ۰/۸۵ درصد از متغیر وابسته را تبیین می‌کند که این نشان می‌دهد بین نوسازی و تغییر سبک زندگی فرهنگی با توجه به سطح معناداری بدست آمده که برابر با ۰/۰۰۱ است رابطه کاملاً معنی‌دار و منسجمی برقرار است. به عبارتی می‌توان چنین بیان کرد که اثرات نوسازی بر سبک زندگی فرهنگی در روستایی شهرک گلخانی چشمگیر بوده است. چنانکه این اثرات نوسازی بر روستای شهرک گلخانی باعث کاهش اعتقادات، مصرف گرایی، کاهش تعلق مکانی، تجمل گرایی ، مدگرایی، تغییر

زبانی و تغییرات‌کالبدی روستا همگی نشان‌دهنده اثرات نوسازی و مدرنیته بر سبک زندگی فرهنگی مردم روستای شهرک گلخانی است (جدول ۱۱ و ۱۲).

جدول ۱۱. تحلیل واریانس عوامل تأثیرگذار بر سبک زندگی فرهنگی

خطای معیار	ضریب تعیین تصحیح شده	ضرب تعیین	ضریب همبستگی چندگانه
۰/۰۱۴	۰/۸۴۴	۰/۸۵۶	۰/۸۶۴

(منبع: یافته‌های تحقیق)

جدول ۱۲. تحلیل واریانس مبتنی بر وجود رابطه خطی شاخص‌های سبک‌زندگی فرهنگی

مولفه	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آمار F	سطح معنادار
اثر رگرسیون	۸/۷۷۸	۷	۴/۱۳۲	۳۸/۱۱۲	۰/۰۰۱
باقیمانده	۲/۱۵۴	۳۱۶	۰/۰۰۱		
جمع	۱۰/۹۳۲	۳۲۳			

منبع: (یافته‌های تحقیق)

نتایج (جدول ۱۳) نشان می‌دهد که سطح معناداری برای تمام متغیرها کمتر از سطح ۰/۰۱ است که این نشان‌دهنده این است که می‌توان نتایج را به کل جامعه آماری تعمیم داد. مقدار بتای بدست آمده نشان‌دهنده میزان تأثیرگذاری نوسازی بر آن متغیر است که هرچه مقدار بیشتر باشد نشان‌دهنده تأثیرپذیری بیشتر آن متغیر است. بنابراین با این توصیف نوسازی بیشترین تأثیر بر متغیر کاهش اعتقادات با مقدار بتای ۰/۳۳۶ داشته است؛ و کمترین تأثیر بر متغیر مدگرایی با مقدار بتای ۰/۲۶۷ داشته است. همچنین مقدار اثرگذاری نوسازی و مدرنیته بر متغیر مصرف‌گرایی با ضریب بتای ۰/۲۷۲، متغیر کاهش تعلق مکانی با ضریب بتای ۰/۲۸۶، متغیر تجمل‌گرایی با ضریب بتای۰/۳۱۲و تغییرات کالبدی روستا با ضریب بتای ۰/۳۲۷ بوده است. بنابراین با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان چنین بیان کرد نوسازی و مدرنیته بر تغییر سبک زندگی فرهنگی روستاییان تأثیرگذار بوده است. به‌طوری که باعث افزایش تنوع در مصرف موادغذایی و استفاده از موادغذایی و فروشگاهی در منزل، افزایش میزان استفاده از وسایل لوکس و تجملی و افزایش میزان استفاده از مبلمان در منزل، کاهش علاقه‌مندی به استفاده از زبان محلی مخصوصا در بین نسل جوان، افزایش میزان استفاده از کلمات و اصطلاحات جدید به جای اصطلاحات محلی و عدم یاد دادن زبان مادری به بچه‌ها و کودکان مخصوصاً در بین زوج‌های جوان شده است.

جدول ۱۳. بررسی اثرگذاری نوسازی و مدرنیته بر تغییر سبک زندگی فرهنگی روستایی

متغیرها	ضریب استاندارد	ضریب غیر استاندارد		T	سطح معناداری
	BETA	خطای استاندارد	B		
عرض از مبدا	–	۰/۰۱۷	۰/۳۶	۲/۲۲۳	۰/۰۷۶
کاهش اعتقادات	۰/۳۳۶	۰/۰۰۲	۰/۲۵۵	۵/۶۶۵	۰/۰۰۱
مصرف‌گرایی	۰/۲۷۲	۰/۰۰۴	۰/۱۷۷	۴/۶۷۷	۰/۰۰۰
کاهش تعلق مکانی	۰/۲۸۶	۰/۰۰۶	۰/۱۸۴	۴/۷۷۸	۰/۰۰۲
تجمل‌گرایی	۰/۳۱۲	۰/۰۰۵	۰/۲۲۴	۵/۴۴۵	۰/۰۰۰
مدگرایی	۰/۲۶۷	۰/۰۰۴	۰/۱۷۵	۴/۱۶۶	۰/۰۰۰
تغییر زبانی	۰/۳۰۸	۰/۰۰۳	۰/۲۱۱	۵/۴۲۵	۰/۰۰۰
تغییرات‌کالبدی روستا	۰/۳۲۷	۰/۰۰۵	۰/۲۳۶	۵/۶۱۵	۰/۰۰۰

منبع: (یافته‌های تحقیق)

بررسی اثرات نوسازی بر تغییرات سبک زندگی با استفاده از تحلیل مسیر

جهت بررسی اثرات مستقیم و غیر مستقیم نوسازی بر تغییر سبک زندگی در محدوده مورد مطالعه از آزمون تحلیل مسیر استفاده شده است. برای انجام تحلیل مسیر ابتدا بین متغیر وابسته (سبک زندگی) و متغیرهای مستقل (اقتصادی، سیاسی، روانی، اجتماعی و فرهنگی) رگرسیون گرفته شد و در بقیه مراحل هریک از شاخص‌ها که بیشترین ضریب بتا را داشته‌اند. به عنوان متغیر وابسته و سایر شاخص‌ها متغیر مستقل فرض شدند. در شکل (۲) میزان و نوع تأثیر (مستقیم و غیر مستقیم) هریک از متغیرهای مستقل و وابسته نشان داده شده است.

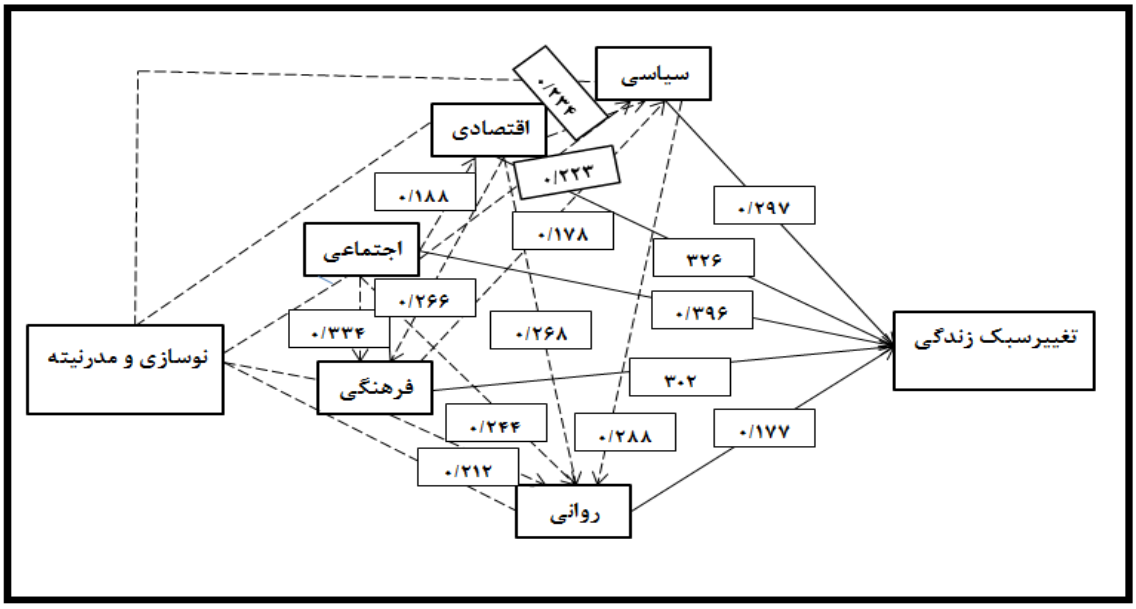

شکل ۲. تحلیل مسیر اثرات نوسازی و مدرنیته بر ابعاد مختلف سبک زندگی
منبع: (ترسیم از نگارندگان)

این مدل نشان می‌دهد که اثر مستقیم شاخص اجتماعی بر سبک زندگی روستاییان بیشتر از دیگر شاخص‌ها بوده است و شاخص روانی نیز کمترین تأثیر مستقیم را داشته است. افزون بر این شاخص اجتماعی بر شاخص‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و روانی تأثیر غیر مستقیم داشته است و به عبارتی شاخص اجتماعی به صورت غیر مستقیم به واسطه شاخص‌های یاد شده نیز بر سبک زندگی تأثیر داشته است. با این وجود متغییر اجتماعی با اثر کلی ۰/۶۴۰ بیشترین اثر و متغیر روانی با اثر کلی ۰/۱۷۷ کمترین اثر را بر سبک زندگی روستاییان گذاشته است.

جدول ۱۴. سنجش میزان اثرات مستقیم و غیر مستقیم متغیرها بر تغیر سبک زندگی

متغیر	اثرمستقیم	اثرغیرمستقیم	اثرکلی	اولویت‌بندی
اجتماعی	۰/۳۹۶	۰/۲۴۴	۰/۶۴۰	۱
فرهنگی	۰/۳۰۲	۰/۱۶۷	۰/۴۶۹	۳
روانی	۰/۱۷۷	–	۰/۱۷۷	۵
اقتصادی	۰/۳۲۶	۰/۱۷۸	۰/۵۰۴	۲
سیاسی	۰/۲۹۷	۰/۱۰۲	۰/۳۹۹	۴

منبع: (یافته‌های تحقیق)

بنابراین، به طور کلی می‌توان گفت، نوسازی و مدرنیته در روستای شهرک گلخانی تاثیرات متفاوتی در تغییر سبک زندگی داشته است. چنانچه نوسازی موجب ثروت‌اندوزی، درآمدزایی، تنوع شغلی، مکانیزه شدن کشاورزی، عدم کمک مالی به دیگران، افزایش رفاه زندگی، مادی گرایی، کاهش اعتقادات، مصرف‌گرایی، کاهش تعلق مکانی، تجمل‌گرایی، مدگرایی، تغییر زبانی، تغییرات کالبدی روستا، تغییر رفتار، الگوی تغذیه، استفاده از فن‌آوری‌های نوین، تغییر در پوشش و لباس، تغییر در نگرش و اندیشه، تغییر مشارکت جمعی، تغییر در تعصب به خانواده و زادگاه، کاهش ارتباطات، گسترش استفاده از شبکه‌های اجتماعی و تغییر باورها در سطح شهرک گلخانی شده است. البته این نکته را باید یادآور شد اگرچه هنوز روستای مورد مطالعه به طورکلی درهمه زمینه دچار تغییر و تولات نشده است ولی این را باید در نظر گرفت که سبک زندگی سنتی و بومی به طور چشمگیری دچار تغییر و تحول شده و سبک زندگی سنتی در بین روستاییان کاهش یافته است.

نتیجه‌گیری

تلاش به منظور ایجاد رفاه، ارتقاء معیشت و دسیتابی به زندگی بهتر از جمله اهداف اجتماعی بشر به منظور ماندگاری در کلیه عرصه‌های سگونتگاهی است (طالشی و شبنما، ۱۳۹۶: ۴۷) که خود از مواهب مدرنیته تلقی می‌شود. نوسازی و مدرنیته که از اواخر قرن نوزدهم میلادی برای به توسعه رسیدن کشورهای عقب مانده مطرح شده است معتقد است که تا زمانی که کشورهای جهان سوم و عقب مانده از مسیری که کشورهای توسعه یافته عبور کرده‌اند و به توسعه رسیده‌اند، گذر نکنند هیچگاه به رشد و توسعه دست پیدا نخواهند کرد. از همین رو معتقد است که جوامع جهان سوم بایستی در تمام امورات زندگی به طور کامل از سبک و سیاق زندگی سنتی و بومی خود دست کشیده و به شیوه کشورهای غربی درآیند تا بتوانند مراحل توسعه را به سرعت طی کنند. در حال حاضر یکی از عمده‌ترین مشکلات کشورهای در حال توسعه، مسألهٔ تغییرات ایجاد شده در سبک زندگی خانوارها، در نواحی روستایی است. در این بین روستاها به عنوان مکان‌هایی در مقیاس محلی با دارا بودن هویت، فرهنگ، شیوه معیشت و فضاهای مربوط به خود، بطور روزافزونی تغییر می‌کنند. از همین رو این پژوهش با هدف بررسی آثار نوسازی و مدرنیته بر تغییر سبک زندگی در نواحی روستایی تجمیع شده، انجام شد. نوسازی و مدرنیته خواسته یا ناخواسته تاثیر خود را بر روی جوامع به خصوص جوامع روستایی می‌گذارد و با توجه به این که امروز عصر ارتباطات و فناوری است نمی‌توان جلوی این تأثیرات و نوسازی را درون جوامع گرفت. ولی می‌توان با قبول این مطلب که نوسازی در درون روستاها و جوامع رخنه کرده است، می بایست برای گرفتن اثرات مثبت، آن را پذیرفت ولی در مقابل اثرات منفی آن؛ با تقویت فرهنگ بومی و ملی جوامع روستایی و با آگاه‌سازی جوامع روستایی از پیامدهای زیانبار اثرات منفی نوسازی و مدرنیته میزان خسارت‌های احتمالی را به حداقل ممکن رساند. نتایج آزمون خی دو نشان داد بیشترین تأثیرات نوسازی و مدرنیته بر انگیزه پیشرفت با میانگین ۴/۵۶۶ بوده است و کمترین تأثیرگذاری بر شاخص تقدیرگرایی با میانگین ۳/۱۸۸ بوده است. نتایج آزمون رگرسیون خطی در زمینه اثرات نوسازی بر تغییر سبک زندگی در بعد اجتماعی، نشان داد بیشترین تأثیر نوسازی برمتغیر تغییر رفتار با مقدار بتای ۰/۳۶۶ بوده است و کمترین تأثیر برمتغیر تغییر در تعصب به خانواده و زادگاه با مقدار بتای ۰/۱۴۵ است. در بررسی آثار نوسازی بر تغییر سبک زندگی اقتصادی روستاییان بیشترین تأثیر بر متغیر درآمدزایی با مقدار بتای ۰/۳۵۷ داشته است و کمترین تأثیر بر متغیر عدم کمک مالی به دیگران با مقدار بتای ۰/۲۱۶ داشته است. در بررسی آثار نوسازی بر تغییر سبک زندگی در بعد فرهنگی بیشترین تأثیر بر متغیر کاهش اعتقادات با مقدار بتای ۰/۳۳۶ داشته است؛ و کمترین تأثیر بر متغیر مدگرایی با مقدار بتای ۰/۲۶۷ داشته است. نتایج تحلیل مسیر نیز نشان می‌دهد که متغییر اجتماعی با اثر کلی ۰/۶۴۰ بیشترین اثر و متغیر روانی با اثر کلی ۰/۱۷۷ کمترین اثر را بر سبک زندگی روستاییان گذاشته است. همچنین نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان داد بیشترین

میانگین متعلق به شاخص مصرف رسانه‌ای با میانگین ۳/۳۴۴ است و کمترین میانگین متعلق به شاخص همدردی و همدلی با میانگین ۲/۷۸۷ است. براساس یافته‌های میدانی و مصاحبه با ساکنین، در منطقه مورد مطالعه تغییرات مختلفی پیش آمده که می‌توان به مواردی همچون؛ تغییر در الگوی ساخت مسکن ازسبک روستایی به سبک شهری، تغییر زبان دانش‌آموزان ابتدایی از فارسی سیستانی به فارسی عامیانه، تغییر در لباس بیش از ۳۰ درصد مردم روستا، کاهش یافتن بازی‌های بومی محلی در بین جوانان، کاهش شدید رفت و آمدها و سر زدن به بزرگان فامیل و طایفه و روی آوردن مردم به چندین شغل به طور همزمان و رها کردن کشاورزی و مشابه این موارد اشاره کرد. نتایج پژوهش نشان داد که نوسازی اثرات بیشتری بر سبک زندگی در بعد فرهنگی دارد و این یافته با نتایج یوسف نیا و حقیقان (۱۳۹۵)، که معتقدند اثرگذاری عوامل فرهنگی در سبک زندگی مناطق روستایی از سایر مؤلفه‌های در منطقه مورد مطالعه بیشتر است، همخوانی دارد. به این ترتیب، عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی قادرند به طور نسبی ۴۵ درصد از تغییرات سبک زندگی در نواحی روستایی را تبیین کنند. همچنین با نتایج یاری حصار و همکاران (۱۳۹۵)، که معتقدند ارتباط مثبت قوی بین استفاده از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی با تغییر سبک زندگی در نواحی روستایی وجود دارد، همخوانی دارد. همچنین میزان تغییرات اجتماعی و فرهنگی در زندگی روستاهای مورد مطالعه بسیار بیشتر از تغییرات به وجود آمده در بخش تولید است و با افزایش تغییرات در سبک زندگی کیفیت زندگی کاهش پیدا کرده است، همخوانی دارد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که نوسازی بر سبک زندگی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی تأثیرگذار است و این با نتایج سجاسی قیداری و همکاران (۱۳۹۴)، که معتقدند اثرات جهانی شدن در قالب همهٔ ابعاد و شاخص‌های سبک زندگی مشاهده شده و از نظر پاسخ گویان، تغییراتی در سبک زندگی در جامعه روستایی در حال وقوع است؛ و با نتایج پژوهش جوکار و صفورایی پاریزی (۱۳۹۳)، که معتقدند مهم ترین تأثیرات مدرنیته در سبک زندگی در ایران عبارتند از: تغییر بینش اعتقادی، ترویج مصرف‌گرایی، افزایش ازدواج و طلاق و تحقیر نقش مادری می‌باشد و همچنین با نتایج ازکیا و رودبارکی (۱۳۸۷)، که معتقدند سبک زندگی در میان نسل سوم متفاوت از نسل‌های اول و دوم ساکن در روستاست، مطابقت دارد. اما این تفاوت بر خلاف جامعهٔ شهری به معنای شکاف نسلی در روستا نیست؛ بلکه نسل‌های اول و دوم به نوعی با نسل سوم در به کارگیری سبک زندگی نوین همراه شده‌اند و در مواردی خود نیز متأثر از آن شده‌اند. متغیر نسل نقش مهمی در تغییرات ایجاد شده در سبک زندگی روستایی دارد. همچنین مسیر تغییرات به سمت افزایش تقاضا برای خرید کالاهای مصرفی است.

حامی مالی

بنابه اظهار نویسندهٔ مسئول، این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد است و این اثر حامی مالی نداشته است.

سهم نویسندگان

نویسندگان در انجام این پژوهش سهم برابر دارند.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می دارند، هیچ تضاد منافعی در رابطه با نویسندگی و یا انتشار این مقاله ندارند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان مقاله از افرادی که در نشر این مقاله همکاری داشته اند، تشکر می کنند.

منابع

۱) ارجمندی، حسن؛ حسین‌پور، محسن؛ ارجمندسیاهپوش، اسحاق و ارجمند سیاهپوش، بهاره (۱۳۹۲). شکاف نسلی و عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اندیمشک، مجله جامعه‌شناسی مطالعات جوانان، (۱۱) ۴، ۴۸-۲۹. https://www.sid.ir/paper/170093/fa

۲) ازکیا، مصطفی و حسینی‌رودبارکی، صدیقه (۱۳۸۸). تغییرات نسلی سبک زندگی در جامعه روستایی، فصلنامه علمی- پژوهشی رفاه اجتماعی، (۳۷) ۱۰، ۲۶۴- ۲۴۱.https://refahj.uswr.ac.ir/article-1-314-fa.html

۳) اکبری، محمود و التیامی‌نیا، رضا (۱۴۰۰). تحلیل مؤلفه‌های تأثیرگذار بر کیفیت زندگی و رفاه در مادرشهرهای ایران، جغرافیا (فصلنامه علمی انجمن جغرافیایی ایران)، (۷۰) ۱۹، ۸۱-۹۶.

۴) آقاملایی، سحر؛ نیک‌خواه، هدایت‌الله و مقصودی، سوده (۱۳۹۹). مدرنیته، فرهنگ مصرفی و سبک زندگی، تحلیل جامعه‌شناسی در شهر کرمان، فصلنامه مطالعات فرهنگ –ارتباطات، (۵۱) ۲۱، ۱۹۳-۲۲۸.https://www.jccs.ir/article_100797.html

۵) باختر، سهیلا و ابی‌زاده، الناز (۱۴۰۱). تحلیل اثرگذاری تغییرات سبک زندگی بر الگوی مسکن روستایی (مطالعه موردی: روستای کندوان)، فصلنامه علمی مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی، (۲) ۱۷، ۴۰۲-۳۹۱. https://journals.iau.ir/article_683455.html

۶) بهرامی‌والا، سونیا (۱۳۹۳). بررسی عوامل اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر تغییرات سبک زندگی در روستاهای ایران مطالعه موردی: شهرستان صحنه، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه پیام نور، واحد علوم کشاورزی مرکز تهران شرق، گروه جغرافیا، رشته برنامه ریزی روستایی، تهران.https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/93921a48d67b712e001ee8ba252ed2ae

۷) بیدی، فاطمه؛ شریفی‌نیا، محمدحسین و حاتمی، محمد (۱۳۹۶). تأثیر فضای مجازی بر سبک زندگی، مجله زندگی ایده‌آل، (۹) ۴، ۳۱-۱۱.https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1706959

۸) حبیب‌پورگتابی، کرم و صفری‌شالی، رضا (۱۳۹۰). بازخوانی تجربه مدرنیته روستایی در ایران، مطالعه موردی: روستاهای استان مرکزی، فصلنامه رفاه اجتماعی، (۴۱) ۱۱، ۷- ۳۷.

۹) حیدری‌زرگوش، معصومه و نورمحمدی، عبدالرضا (۱۴۰۰). تأثیر رسانه‌های مصرفی بر سبک زندگی روستایی (مطالعه موردی افراد بالای ۱۵ سال شهرستان گیلان‌غرب)، مجله پیشرفت و توسعه استان کرمانشاه، (۴) ۱، ۲۰-۴۱.https://faslname.mpo-ksh.ir/article_145680.html

۱۰) حیدری‌ساربان، وکیل؛ میرباقری‌هیر، میرناصر؛ اشتری‌مهرجردی، اباذر و ابراهیم‌زاده‌آسمین، حسین (۱۳۹۵). بررسی نقش فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات پیرامون سبک زندگی فرهنگی روستاییان شهرستان مشگین شهر، مجله جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیایی ایران)، (۱) ۷، ۲۰۱-۲۱۲.https://www.jgeoqeshm.ir/article_44997.html?lang=fa

۱۱) رحمانی‌لشگری، مریم؛ استعلاجی، علیرضا؛ رجبی، آزیتا و ولی شریعت‌پناهی، مجید (۱۴۰۱). ارائه الگوی نقش اجتماعات محلی در توسعه‌پایدار اجتماعی شهرها (مطالعه موردی: منطقه ۸ شهر تهران)، جغرافیا (فصلنامه علمی انجمن جغرافیایی ایران)، (۷۲) ۲۰، ۶۱-۷۷.https://mag.iga.ir/article_246573.html

۱۲) رضائیان، عالیه و ادریسی، افسانه (۱۳۹۷). تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر سبک زندگی نسل چهارم، فصلنامه مطالعات میان فرهنگی، (۳۴) ۱۳، ۱۲-۱۰.https://journals.iau.ir/article_544419_16098774e327b78bdc51d284d5f0011c.pdf

۱۳) رضوی‌زاده، نورالدین (۱۳۸۳). بررسی تأثیر ارتباطات در تمایل به تغییر سبک زندگی در جامعه روستایی، پایان‌نامه دکتری علوم ارتباطات دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبایی.https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/93921a48d67b712e001

۱۴) سجاسی‌قیداری، حمدالله؛ صادقلو، طاهره و شهدادی، علی (۱۳۹۴). اثرات جهانی شدن بر تغییرات سبک زندگی در نواحی روستایی، فصلنامه میان رشته‌ای در علوم انسانی، (۴) ۷، ۱۸۸ – ۱۵۳ .https://www.isih.ir/article_204.html

۱۵) طالشی، مصطفی و شبنما، محبوبه (۱۳۹۶). نقش عوامل اجتماعی و اقتصادی در مهاجرت‌های روستایی-شهری ناحیه نورعلی بیگ ساوه، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیایی ایران)، (۵۴) ۱۵، ۶۰-۴۳. https://mag.iga.ir/article_254273.html

۱۶) عباس‌زاده، محمدعباس؛ نصرالهی وسطی، لیلا و دانش، لیلا (۱۳۹۶). آسیب‌شناسی تغییرات در سبک زندگی دختران روستایی، مطالعه موردی: روستای صوفی آذربایجان غربی، مجله بررسی مسائل اجتماعی ایران، (۱) ۲، ۴۹-۲۳. https://ijsp.ut.ac.ir/article_64132.html

۱۷) فتحی، سهیلا (۱۳۹۴). تحولات سبک زندگی و عوامل مؤثر بر آن در مناطق روستایی استان زنجان، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه زنجان، دانشکده کشاورزی، گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی، رشته توسعه روستایی، زنجان. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/d1786d7df0efc3280c66b7aaff0cf8d9

۱۸) الماسی، مسعود (۱۳۹۷). تعیین‌کننده‌های سبک زندگی سلامت‌محور در سالمندان شهر ایلام، مجله پرستاری ایران، (۱۱۱) ۳۱، ۸۵- ۷۵.https://journal.ihepsa.ir/article-1-1786-fa.html

۱۹) محمدی‌یگانه، بهروز؛ احمدی، منیژه؛ چراغی، مهدی و سلطانی، مینا (۱۴۰۰). اثرات سبک زندگی بر هویت کالبدی مسکن در نواحی روستایی، مطالعه موردی: دهستان گوزلدره، شهرستان سلطانیه، فصلنامه راهبردهای توسعه روستایی، (۲) ۸، ۱۸۷-۱۹۹. https://rdsj.torbath.ac.ir/article_131258.html

۲۰) محمدی، سعدی و راستگونژاد، سیدبختیار (۱۳۹۷). بررسی تغییرات تاب‌آوری معیشتی خانوارهای روستایی در دو دوره سکونت در شهر و مهاجرت به روستاها (مطالعه موردی دهستان دزلی در شهرستان سروآباد)، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیایی ایران)، (۵۹) ۱۶، ۱۶۱-۱۷۷.https://mag.iga.ir/article_248381.html

۲۱) محمدی، سعدی؛ داوری، الهام و محمدی، چنور (۱۳۹۸). چالش‌ها و راهبردهای توسعه فضایی روستاشهرها (مطالعه موردی: بخش بندپی شرقی و غربی از شهرستان بابل)، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیایی ایران)، (۶۲) ۱۷، ۱۵۷-۱۷۳. https://www.ensani.ir/file/download/article/1651299542-10550-1400-48.pdf

۲۲) مرکز آمار ایران (۱۳۹۵). نتایج تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن شهرستان نیمروز.https://amar.org.ir

۲۳) مهدوی‌کنی، محمدسعید (۱۳۹۲). دین و سبک زندگی، مجله مطالعات سبک زندگی، (۳)۱، ۱۵۷-۱۵۹. https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1021007/

۲۴) نارینی، ریحانه (۱۳۹۵). مطالعه تغییر سبک زندگی و اثرات و پیامدهای آن بر تولید و توسعه روستایی، مطالعه موردی: روستاهای شهرستان اردبیل، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه جغرافیا، رشته برنامه ریزی روستایی، اردبیل.https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/a7b07faf3dc6d7511cf2bd9e533cac0c

۲۵) یاری‌حصار، ارسطو؛ حیدری، وکیل و نارینی، ریحانه (۱۳۹۵). مطالعه تغییر سبک زندگی و اثرات و پیامدهای آن بر تولید و توسعه روستایی (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان اردبیل)، مطالعات توسعه اجتماعی ایران، (۱) ۹، ۶۹-۸۶. https://journals.srbiau.ac.ir/article_10526.html

۲۶) یوسف‌نیا، مهدی و حقیقان، منصور (۱۳۹۵). عنوان بررسی عوامل مؤثر بر سبک زندگی در نواحی روستایی ایران؛ (مطالعهٔ موردی: نواحی روستایی شهرستان‌های خواف و رشتخوار)، پژوهش‌های برنامه‌ریزی روستایی، (۱۶) ۵، ۶۰-۴۷. https://www.farhangekhorasan.ir/article_13895.html

۲۷) یوسفی، فرحناز (۱۴۰۱). تأثیر مدرنیته در تغییر سبک زندگی خانواده‌های بلوچ، مطالعات میان فرهنگی، (۵۰) ۱۷، ۱۴۵-۱۷۲. https://sanad.iau.ir/journal/icsq/Article/691526?jid=691526

28) Abbas Zadeh, M.A., Nasralahi Estiyi, L. & Danesh, L. (2017). Pathology of changes in the lifestyle of rural girls, a case study of Sufi village in West Azerbaijan, Iranian Journal of Social Issues, 2 (1), 23-49.https://ijsp.ut.ac.ir/article_64132.html. [Persian].

29) Almasi, M. (2018). Determinants of health-oriented lifestyle in the elderly of Ilam city, Iranian Journal of Nursing, 31 (111), 85-75.https://journal.ihepsa.ir/article-1-1786-fa.html. [Persian]

30) Arjamandi, H., Hosseinpour, M., Arjamand Siahpoush, I. & Arjamand Siahpoush, B. (2013). Generation gap and social and cultural factors affecting it among the students of Islamic Azad University of Andimshek branch, Journal of Sociology of Youth Studies, 4 (11), 29-48.https://www.sid.ir/paper/170093/fa . [Persian]

31) Azkia, M. & Hosseini Roudbaraki, S. (2009). Generational lifestyle changes in rural society. Social Welfare Scientific-Research Quarterly, 10 (37), 264-241.https://refahj.uswr.ac.ir/article-1-314-fa.html. [Persian]

32) Akbari, M. & Al-Tiamini, R. (2021). Analysis of the factors affecting the quality of life and well-being in the mother cities of Iran, Geography (Quarterly Journal of the Iranian Geographical Society), 19 (70), 81-96. https://mag.iga.ir/article_247687.html. [Persian]

33) Aghamelai, S., Nikkhah, H. & Maqsoodi, S. (2020). Modernity, consumer culture and lifestyle, sociological analysis in Kerman city, Culture-Communication Studies Quarterly, 21 (51), 193-228. https://www.jccs.ir/article_100797.html. [Persian]

34) Bakhtar, S. & Abizadeh, E. (2022). Analysis of the impact of lifestyle changes on rural housing patterns (case study: Kandavan village), Scientific Quarterly Journal of Human Settlements Planning Studies, 17 (2), 391-402. https://journals.iau.ir/article_683455.html.[Persian]

35) Bahramiwala, S. (2014). Investigating the social and economic factors affecting lifestyle changes in the villages of Iran, case study: Sahne city, Master's thesis, Payam Noor University, Department of Agricultural

Sciences, East Tehran Center, Department of Geography, Field of Rural Planning, Tehran. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/93921a48d67b712e001ee8ba252ed2ae. [Persian]
36) Bedi, F., Sharifinia, M.H. & Hatami, M. (2017). The effect of cyberspace on lifestyle, Ideal Life Magazine, 4 (9), 11-31.https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1706959/. [Persian]
37) Brajsa, Z, A., Merkas, M. & Sverko, I. (2011). Quality of life and leisure activities: How does leisure activities contribute to subjective well-being, Bute? Being-well subjective to social indicators research, 102 (1), 81-91. https://ideas.repec.org/a/spr/soinre/v102y2011i1p81-91.html
38) Efendiev. A, Sorokin. P. & Kozlova, M. (2014). Transformations in the Rural Life in Russian Belgorod Region in 2000-2013 Through 'Modernization' Theoretical Perspective: Increasing Material Well-Being, Growing Individualism and Persisting Pessimism, Social science research network, 56 (112), 1- 26. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2537305
39) Fathi, S. (2015). Changes in lifestyle and factors affecting it in rural areas of Zanjan province. Master's thesis, Zanjan University, Faculty of Agriculture, Promotion, Communication and Rural Development Department, Rural Development Field, Zanjan.
40) https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/d1786d7df0efc3280c66b7aaff0cf8d9. [Persian]
41) Habib-Porgetaei, K. & Safari-Shali, R. (2011). Reinterpreting the experience of rural modernity in Iran, a case study: the villages of Central Province, Social Welfare Quarterly, 11 (41), 7-37.
42) https://refahj.uswr.ac.ir/article-1-702-fa.html. [Persian]
43) Heydari Zargosh, M. & Noormohammadi, A. (2021). The effect of consumer media on rural lifestyle (a case study of people over 15 years old in Gilangreb city), Journal of progress and development of Kermanshah province, 1 (4), 20-41.https://faslname.mpo-ksh.ir/article_145680.html. [Persian]
44) Heydari-Sarban, V., Mir Bagheri Heer, M., Ashtari Mehrjardi, A. & Ebrahimzadeh Asmin, H. (2016). Investigating the role of information and communication technology on the cultural lifestyle of the villagers of Meshgin Shahr, Geography Magazine (Quarterly Scientific Research and International Journal of Geographical Society of Iran), 7 (1), 201-212.https://www.jgeoqeshm.ir/article_44997.html?lang=fa. [Persian].
45) Inglehart. R. & Welzel. C. (2005). Modernization, Cultural Change and Democracy: The Human Development Sequence, New York: Cambridge University Press.
46) Knöbl, W. (2003). Theories That Won't Pass Away: The Never-ending Story". In Delanty, Gerard; Isin, Engin F. (eds) . Handbook of Historical Sociology. 96–107. https://www.semanticscholar.org/paper/Theories-That-Won%27t-Pass-Away%3A-The-Never-ending-of-Kn%C3%B6bl/ad6a6faeabea4aa4aa367c2ea2d71339e1d73567
47) Liu, L., Gao, X., Zhuang, J., Wu, W., Yang, B., Cheng, W., Xiao, P., Yao, X. & Deng, O. (2020). Evaluating the lifestyle impact of China's rural housing land consolidation with locational big data: A study of Chengdu. Land Use Policy, 96 (126), 1-9. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264837719321830
48) Milbourne، P. & Kitchen، L. (2014). Rural motilities: Connecting movement and fixity in rural places. Journal of Rural Studies, 34 (86), 326-336. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016714000175
49) Modernization. (2013) Britannica.com, Encyclopædia Britannica.
50) Mohammadi Yeganeh, B., Ahmadi, M., Cheraghi, M. & Soltani, M. (2021). The effects of lifestyle on the physical identity of housing in rural areas, a case study: Guzaldara village, Soltanieh city, Rural Development Strategies Quarterly, 8 (2), 199-187.https://rdsj.torbath.ac.ir/article_131258.html. [Persian]
51) Mohammadi, S. & Rastgunjad, S.B. (2018). Investigating changes in livelihood resilience of rural households in two periods of living in the city and migrating to the countryside (case study of Dezli village in Sarovabad city), Geography (Quarterly Scientific Research and International Journal of Geographical Society of Iran), 16 (59), 161-177.https://mag.iga.ir/article_248381.html. [Persian]
52) Mohammadi, S., Davari, E. & Mohammadi, Ch. (2019). Challenges and strategies of spatial development of rural towns (case study: East and West Bandapi section of Babol city), Geography (Quarterly Scientific Research and International Journal of the Geographical Society of Iran), 17 (62), 157-173.https://www.ensani.ir/file/download/article/1651299542-10550-1400-48.pdf. [Persian]
53) Iran Statistics Center. (2015). Detailed results of the general population and housing census of Nimroz city. https://amar.org.ir. [Persian]
54) Mahdavi Keni, M.S. (2013). Religion and lifestyle, Journal of Lifestyle Studies, No. 3, pp. 159-157.https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1021007/. [Persian]
55) Narini, R. (2016). A study of lifestyle change and its effects and consequences on rural production and development, a case study of villages in Ardabil city, Master's thesis, Mohaghegh Ardabili University, Faculty of Literature and Human Sciences, Department of Geography, Field of Rural Planning, Ardabil. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/a7b07faf3dc6d7511cf2bd9e533cac0c. [Persian]

56) Rahmani Lashgari, M., Astelaghi, A., Rajabi, A. & Wali Shariat Panahi, M. (2022). Presenting a model of the role of local communities in the sustainable social development of cities (a case study of district 8 of Tehran), Geography (Scientific Quarterly of the Iranian Geographical Society), 20 (72), 61-77.https://mag.iga.ir/article_246573.html. [Persian]
57) Rezaian, A. & Idrisi, A. (2018). The influence of social networks on the lifestyle of the fourth generation, Intercultural Studies Quarterly, 13 (34), 10-12.https://journals.iau.ir/article_544419_16098774e327b78bdc51d284d5f0011c.pdf. [Persian]
58) Razavi-zadeh, N. (2004). Investigating the effect of communication on the desire to change lifestyle in rural society, Ph.D. Thesis of Communication Sciences, Faculty of Social Sciences. Allameh Tabatabaei University. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/93921a48d67b712e00. [Persian]
59) Salama, A. M., Wiedmann, F. & Galal Aibrahim, H. (2017). Lifestyle trends and housing typologies in emerging multicultural cities, Journal of Architecture and Urbanism, 41 (4), 316-327. https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3846/20297955.2017.1415773
60) Sejasi Khedari, H., Sadeghlou, T. & Shahdadi, A. (2015). Effects of globalization on lifestyle changes in rural areas, Interdisciplinary quarterly in humanities, 7 (4), 153-188. https://www.isih.ir/article_204.html. [Persian]
61) Talshi, M. & Shabnama, M. (2017). The role of social and economic factors in rural-urban migrations in Noor Ali Bey Saveh district, Geography (Quarterly Scientific Research and International Journal of the Geographical Society of Iran), 15 (54), 43-60.https://mag.iga.ir/article_254273.html. [Persian]
62) Tolentino. L. (2000). Modernity and its representation in rural sociology, Philippine Agricultural Scientist, 83 (3), 311-318https://www.ukdr.uplb.edu.ph/journal-articles/3321/
63) Yari Hesar, A., Heydari, V. & Narini, R. (2016). Study of lifestyle change and its effects and consequences on rural production and development (case study: villages of Ardabil city), Iranian Social Development Studies, 9 (1), 86-69.https://journals.srbiau.ac.ir/article_10526.html. [Persian].
64) Yousef Nia, M. & Haqiqan, M. (2016). The title of investigating factors affecting lifestyle in rural areas of Iran; (Case study: rural areas of Khaf and Rashtkhwar cities), Rural Planning Research, 5 (16), 47-60.https://www.farhangekhorasan.ir/article_13895.html. [Persian].
65) Yousefi, F. (2022). The effect of modernity in changing the lifestyle of Baloch families. Intercultural Studies, 17 (50), 145-172.https://sanad.iau.ir/journal/icsq/Article/691526?jid=691526. [Persian].